
REGERINGSKANSLIET

Promemoria

Landsbygdsdepartementet

Förslag till ändring av Sveriges landsbygdsprogram för
perioden 2007-2013

Medlemsstat: *Sverige*

Programändring nr. 9

1.	GODKÄNT PROGRAM:	4
2.	RÄTTSLIG GRUND FÖR NOTIFIERING:	4
3.	SKÄL OCH MOTIVERING TILL ÄNDRINGEN	4
4.	BESKRIVNING AV FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR OCH ÄNDRADE PROGRAMTEXTER	6
	<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 3 STYRKOR OCH SVAGHETER OCH STRATEGIN FÖR ATT MÖTA DESSA SAMT EX-ANTE UTVÄRDERING .....</i>	<i>6</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 3.2.1 Utmaningar och behov .....</i>	<i>6</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 3.2.2 Övergripande strategi och nationella prioriteringar ....</i>	<i>6</i>
	<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 4 PROGRAMMETS PRIORITERINGAR OCH FÖRVÄNTADE EFFEKTER..</i>	<i>7</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 4.1.2 Axel 2 .....</i>	<i>7</i>
	<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 5.3 AXEL 1 FÖRBÄTTRA KONKURRENSKRAFTEN I JORD- OCH SKOGSBRUKSSEKTORN .....</i>	<i>7</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.3.1 Kompetensutveckling, information och kunskapsspridning .....</i>	<i>7</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.3.2 Startstöd till unga jordbrukare .....</i>	<i>9</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag .....</i>	<i>10</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.3.4 Högre värde i jord- och skogsbruksprodukter .....</i>	<i>12</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.3.5 Stöd till samarbete för att initiera nya produkter, processer och tekniker inom jordbruks- och livsmedelssektorn samt inom skogsbrukssektorn .....</i>	<i>13</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.3.6 Infrastruktur som är av betydelse för utveckling och anpassning av jord- och skogsbruket .....</i>	<i>14</i>
	<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 5.4 AXEL 2 FÖRBÄTTRA MILJÖN OCH LANDSKAPET .....</i>	<i>15</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.4.3.3 Gemensamt för alla insatser under åtgärden miljövänligt jordbruk .....</i>	<i>15</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.4.3.4 Biologisk mångfald och kulturmiljövärden i betesmarker, slätterängar och våtmarker .....</i>	<i>17</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.4.3.5 Värdefulla natur- och kulturmiljöer i odlingslandskapet och renkötselområdena .....</i>	<i>19</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.4.3.6 Regionalt prioriterade ersättningar .....</i>	<i>20</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.4.3.8 Minskade växtnäring förluster från jordbruksmark .....</i>	<i>24</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.4.3.9 Miljöskyddsåtgärder .....</i>	<i>26</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.4.3.10 Certifierad ekologisk produktion och kretsloppsriktad produktion .....</i>	<i>28</i>
	<i>Nytt avsnitt i programmet: 5.4.4 Ersättningar för att förbättra djurens välbefinnande .....</i>	<i>28</i>
	<i>5.4.4.1 Svensk djurskyddslagstiftning - beskrivning av nationella bestämmelser på de områden som berörs av ersättning för djurens välbefinnande .....</i>	<i>29</i>
	<i>5.4.4.2 Ersättning för djurens välbefinnande .....</i>	<i>30</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.4.5 Icke produktiva investeringar .....</i>	<i>37</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.4.6 Icke produktiva investeringar - skog .....</i>	<i>37</i>
	<i>Avsnitt i programmet: 5.4.7 Gemensamt för alla insatser under åtgärden icke-produktiva investeringar –skog .....</i>	<i>38</i>

<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 5.5 AXEL 3 DIVERSIFIERING OCH FÖRBÄTTRAD LIVSKVALITET PÅ LANDSBYGDEN</i>	39
<i>Avsnitt i programmet: 5.5.1.1 Diversifiering till annan verksamhet än jordbruk</i> ...	39
<i>Avsnitt i programmet: 5.5.1.2 Affärsutveckling i mikroföretag</i>	41
<i>Avsnitt i programmet: 5.5.1.3 Främjande av turistnäringen</i>	43
<i>Avsnitt i programmet: 5.5.2.1 Grundläggande tjänster för ekonomin och befolkningen på landsbygden</i>	43
<i>Avsnitt i programmet: 5.5.2.2 Förnyelse och utveckling i byarna</i>	45
<i>Avsnitt i programmet: 5.5.2.4 Åtgärder i form av utbildning och information</i>	46
<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 5.6 LEADER</i>	46
<i>Avsnitt i programmet: 5.6.2 Bildande av lokala utvecklingsgrupper</i>	46
<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 11 BEHÖRIGA MYNDIGHETER OCH ANSVARIGA ORGAN</i>	47
<i>Avsnitt i programmet: 11.1 Behöriga myndigheter och ansvariga organ som utsetts</i>	47
<i>Avsnitt i programmet: 11.2 Administrations- och kontrollsystem</i>	47
<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 16 TEKNISKT STÖD</i>	48
<i>Avsnitt i programmet: 16.1 Tekniskt stöd</i>	48
<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 17 BILAGOR</i>	48
<i>Avsnitt i programmet: 17.2 Bilaga 2</i>	48
<i>Avsnitt i programmet: 17.3 Bilaga 3 Regionala skötselinsatser</i>	49
<i>Avsnitt i programmet: 17.3.2 Mångfaldssträda</i>	49
<i>Avsnitt i programmet: 17.3.3 Obärgad spannmålsskörd</i>	49
<i>Avsnitt i programmet: 17.3.12 Anläggning och skötsel av skyddszoner på erosionsbenägen mark</i>	50
<i>Avsnitt i programmet: 17.7 Tabellbilaga 7</i>	51
<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 17.8 KARTBILAGOR</i>	52
<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 17.9 BILAGA 9 KOMMUNIKATIONSPLAN FÖR DET SVENSKA LANDSBYGDSPROGRAMMET 2007-2013</i>	52
<i>KAPITEL I PROGRAMMET: 17.10 BILAGA 10 FINANSIELL PLAN (BILAGA TILL AVSNITT 6 OCH 7)</i>	53
17.10.2 Fördelning av modulerade medel inom axel 2	53
5. FÖRVÄNTADE EFFEKTER AV ÄNDRINGEN	54
6. FÖRHÅLLANDE MELLAN ÄNDRINGEN OCH DEN NATIONELLA STRATEGIN	54
7. FINANSIELLT GENOMFÖRANDE AV ÄNDRINGEN.....	54
8. ÖVERVAKNINGSKOMMITTÉN	59

1. Godkänt program:

Landsbygdsprogram för Sverige 2007-2013
(Kommissionens beslut av den 28/VI/2007 om godkännande av landsbygdsprogrammet i Sverige för programperioden 2007-2013)

2. Rättslig grund för notifiering:

Artikel 6(1) (a) Förordning (EG) Nr 1974/2006

3. Skäl och motivering till ändringen

Landsbygdsprogrammet är nu inne på sitt femte år. Många erfarenheter har vunnits hittills under programperioden, och dessa redovisas bland annat i den halvtidsutvärdering av landsbygdsprogrammet som överlämnades till Kommissionen under 2010. Även politiken har utvecklats ytterligare sedan programmet introducerades. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen en relativt omfattande ändring av landsbygdsprogrammet. Ändringen ska träda ikraft 2012. Det finns flera skäl till att ändra programmet, bl.a.:

- att säkerställa att tillgängliga medel kommer till nytta genom att kraftsamla på åtgärder som varit framgångsrika och där efterfrågan fortsatt bedöms vara stor,
- att undvika inlåsning av pengar i åtgärder där efterfrågan har varit lägre än förväntat genom att sänka mål eller helt stänga vissa åtgärder,
- att genomföra ytterligare offensiva satsningar inom politiskt prioriterade områden,
- att genomföra vissa förändringar som föreslås i halvtidsutvärderingen, samt
- att minska den nationella finansieringen i landsbygdsprogrammet, dels för att delfinansiera en föreslagen sanktion mot Sverige med anledning av brister i blockdatabasen och i definitionen av betesmarker, dels för att verkställa den sänkning av nationella medel i programmet som regeringen aviserade i budgetpropositionen 2010 som en konsekvens av att Sverige mottagit 191 miljoner kronor från EU-budgeten i samband med beslut om den europeiska återhämtningsplanen. sammantaget innebär detta att den nationella medfinansieringen minskar med 416 miljoner kronor.

Programändringen innebär att de finansiella förutsättningarna för programmet ändras på ett flertal områden. De viktigaste finansiella justeringarna är:

- en neddragning av den nationella finansieringen i programmet med 416 miljoner kronor genom bl.a. stängning av vissa av programmets åtgärder,
- en förstärkning av den nationella finansieringen i programmet med 300 miljoner kronor öronmärkta för utbyggnad av bredband på landsbygden,
- nya satsningar som finansieras genom omfördelning från åtgärder där efterfrågan på medel varit lägre än förväntat och där ekonomiskt utrymme därför finns för att finansiera sådana nya satsningar samt
- omfördelning av medel mellan åtgärder och axlar baserat på regionala prioriteringar samt bedömningar av efterfrågan och möjligheter att nå programmets uppsatta mål.

Den finansiellt mest omfattande satsningen genomförs inom åtgärd 321, Grundläggande tjänster för ekonomin och befolkningen på landsbygden. Sammanlagt 418 miljoner kronor tillförs denna åtgärd för att stimulera utbyggnad av bredband på landsbygden. Ytterligare en omfattande satsning är införandet av en ersättning för djurens välbefinnande (åtgärds kod 215). Åtgärden omfattar 180 miljoner kronor under perioden 2012 och 2013.

Neddragningarna motsvarande 416 miljoner kronor sker främst genom stängning av åtgärderna 124 (Stöd till samarbete för att initiera nya produkter, processer och tekniker inom jordbruks- och livsmedelssektorn samt inom skogsbrukssektorn) och 125 (Infrastruktur som är av betydelse för utveckling och anpassning av jord- och skogsbruket) i axel 1. Inom axel 2 stängs ersättningen för Miljöskyddsåtgärder för nyanslutningar inom åtgärd 214 medan budgeten för de s.k. regionalt prioriterade ersättningarna minskas. Inom axel 3 sänks budgeten för åtgärd 331 (Kompetensutveckling).

Utöver neddragningarna enligt ovan görs omprioriteringar inom programmet. Framförallt berörs åtgärd 214 (Ersättningar för miljövänligt jordbruk) samt Åtgärder 313 (Främjande av turismnäringen), 322 (Byutveckling) och åtgärd 331 (Kompetensutveckling)

4. Beskrivning av föreslagna ändringar och ändrade programtexter

Kapitel i programmet: 3 Styrkor och svagheter och strategin för att möta dessa samt ex-ante utvärdering

Avsnitt i programmet: 3.2.1 Utmaningar och behov

Motiv till ny text

Ny text läggs till under avsnittet 3.2.1 Utmaningar och behov då en ny ersättningsform för djurens välbefinnande införs genom programändringen. Se närmare under rubrik 5.4.4

Ny programtext

Följande strecksats infogas under *Behov och utmaningar*:

- stärka förutsättningarna för en god djurvälstånd och gott välbefinnande, särskilt med avseende på suggor för produktion av smågrisar,

Avsnitt i programmet: 3.2.2 Övergripande strategi och nationella prioriteringar

Motiv till ny text

Ny text läggs till under avsnittet 3.2.2 Övergripande strategi och nationella prioriteringar då en ny ersättningsform för djurens välbefinnande införs genom programändringen. Se närmare under rubrik 5.4.4

Ny programtext

Följande strecksats infogas under *Axel 2 Övergripande mål*:

- Stärka förutsättningarna för en god djurvälstånd och gott välbefinnande, särskilt med avseende på suggor för produktion av smågrisar.

Följande mening infogas under *Särskilda prioriteringar/fokusområden*:

- Stärka djurens välfärd och välbefinnande inom särskilt smågrisproduktionen bl.a. med syfte att minska risken för spridning av patogener

Följande tillägg görs under *Axel 2: Målgrupper*:

Brukare av mark och i vissa fall annan markförvaltare, **djurhållare med suggor för smågrisproduktion**, djurhållare med utrotningshotade husdjursraser och avelsföreningar samt samebyar och samiska organisationer.

Kapitel i programmet: 4 Programmets prioriteringar och förväntade effekter

Avsnitt i programmet: 4.1.2 Axel 2

Motiv till ny programtext

Ny text läggs till under avsnittet 4.1.2 Axel 2 då en ny ersättningsform för djurens välbefinnande införs genom programändringen. Se närmare under rubrik 5.4.4

Ny programtext

Andra centrala åtgärder inom axel 2 är kompensationsbidrag till jordbruk i mindre gynnade områden för att bibehålla ett öppet och aktivt odlingslandskap med bibehållen beteshävd samt motverka en nedläggning av jordbruk i dessa områden. **Djurvälfärden och djurens välbefinnande kommer att beaktas genom en ersättning för suggor inom smågrisproduktionen.** Ersättningar kommer också att utgå till och till skogsbruket för selektiva åtgärder baserad på aktiva hävdinsatser för att förstärka den biologiska mångfalden och skydd av skogens kulturmiljöer.

Kapitel i programmet: 5.3 Axel 1 Förbättra konkurrenskraften i jord- och skogsbrukssektorn

Avsnitt i programmet: 5.3.1 Kompetensutveckling, information och kunskapsspridning

Åtgärdskod 111 och 114

Motiv till ändring

Det är angeläget att nå en ökad måluppfyllelse vad avser anläggning av våtmarker och restaurering av betes- och slätterängar. Åtgärden ökas i syfte att förstärka och utöka rådgivning och informationsinsatser kring anläggning av våtmarker samt restaurering av betes- och slätterängar. Avseende utökade medel se kapitel 5.4, avsnitt 5.4.3.6 Regionalt prioriterade ersättningar.

Det finns ett stort behov av insatser för att öka medvetenheten och kunskapen om skogsbruk och skogens möjligheter att bidra till landsbygdsutveckling, sysselsättning och samhällsekonomin, särskilt gällande utmaningarna kopplade till hälsokontrollen av den gemensamma jordbrukspolitiken, förnybar energi och klimat. Åtgärden ökas i syfte att förstärka och utöka utbildning, rådgivning och informationsinsatser kring ett hållbart skogsbruk. Avseende utökade medel se kapitel 5.4, avsnitt 5.4.6 Bevara och utveckla skogens biologiska mångfald.

Det finns även ett stort behov av att öka kunskaperna om det praktiska genomförandet om bedövning och smärtlindring vid kastrering av gris, vilket förbättrar djurens välbefinnande. Samma gäller för vaccinering mot galtlukt. Det är angeläget att åstadkomma en smärtlindring då grisar kastreras. Utbildningar för genomförande av bedövning och smärtlindring vid kastrering av grisar samt vaccinering mot galtlukt är därför något som kommer att prioriteras inom åtgärden.

Förslaget innebär också att behov som har identifierats kopplade till arbete med säkrare växtskydd och till rasföreningarna för bevarandet av utrotningshotade husdjursraser tillgodoses.

Dessutom görs en omfördelning för att stärka kompetensen inom den småskaliga livsmedelsproduktionen med en riktad satsning på ett nationellt resurscentrum för småskalig livsmedelsproduktion.

Sammantaget innebär ovanstående ändringar att åtgärden ökar med ca 130 miljoner kronor som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Indikatorvärdet justeras till följd av ändrade finansiella förutsättningar som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Ändring av programtexten

Ändring av fotnot

Den finansiella fördelningen för åtgärden Kompetensutveckling, information och kunskapsspridning ingår i Utbildning i avsnitt 7. Uppskattningsvis kommer **ca 30 miljoner kronor** ~~10 procent~~ av de totala offentliga utgifterna för åtgärden att röra åtgärdskod 114. ~~och ca 90 procent åtgärdskod 111.~~ För övervakning, uppföljning och utvärdering, kommer dock de olika aktiviteterna att hanteras separat beroende på vilken åtgärdskod de tillhör (se även indikatorerna nedan).

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal deltagare i olika aktiviteter	
	Åtgärdskod 111 (jordbruksföretag)	419 000 ~~390 000~~ deltagare
	Åtgärdskod 111 (skogsföretag)	82 000 ~~70 000~~ deltagare

	Åtgärdskod 114 (jordbruksföretag)	900 4200 deltagare
	Åtgärdskod 114 (skogsföretag)	0
	Antal utbildningsdagar	
	Åtgärdskod 111 (jordbruksföretag)	473 000 ~~439 000~~ dagar
	Åtgärdskod 111 (skogsföretag)	99 000 ~~83 000~~ dagar
	Åtgärdskod 114 (jordbruksföretag)	1 350 ~~6 300~~ dagar
	Åtgärdskod 114 (skogsföretag)	0
Resultat	Antal deltagare som framgångsrikt har fullföljt en utbildningsaktivitet	
	Åtgärdskod 111 (jordbruksföretag)	420 000 ~~390 000~~ deltagare
	Åtgärdskod 111 (skogsföretag)	82 000 ~~70 000~~ deltagare
	Åtgärdskod 114 (jordbruksföretag)	900 4200 deltagare
	Åtgärdskod 114 (skogsföretag)	0

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Effekt	Åtgärdens bidrag till ökad kunskap hos skogsägare och skogsbrukare, antal deltagare	
	Åtgärdskod 111 (skogsföretag), (80 procent av deltagarna)	65 000 ~~56 000~~ deltagare
	Åtgärdens bidrag till önskvärt beteende hos skogsägare och skogsbrukare, antal deltagare	
	Åtgärdskod 111 (skogsföretag), (15 procent av deltagarna)	12 300 ~~10 500~~ deltagare

Avsnitt i programmet: 5.3.2 Startstöd till unga jordbrukare

Åtgärdskod: 112

Motiv till ändringen

Intresset för åtgärden har hittills under programperioden varit större än vad som tidigare antagits. Programmets övergripande mål bedöms därför bättre kunna uppnås genom en omfördelning motsvarande 65 miljoner kronor i enlighet med promemorians kapitel 7 tabell 1.

Indikatorvärdet justeras till följd av ändrade finansiella förutsättningar.

Ändring av programtexten

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal personer som har fått stöd,	1 400 ~~1 100~~ personer
	Total investeringsvolym, Mkr	2 760 ~~2 240~~ Mkr (M€ 306,7 ~~248,9~~)
Resultat	Ökning av bruttoförelädlingsvärdet hos stödmottagare, Mkr	345 ~~280~~ -Mkr (M€ 31,1)
Effekt	Ökning av arbetsproduktivitet, kr/helårsarbetskraft	577 600 ~~468 800~~ kr (€ 64 ~~178 52 089~~)
	Ökning av nettoförelädlingsvärdet, Mkr	460 ~~375~~ -Mkr (M€ 51,1 ~~41,7~~)
	Ökning av antal årsverken (netto)	990 ~~800~~ - årsverken

Avsnitt i programmet: 5.3.3 Modernisering av jordbruksföretag

Åtgärdskod 121

Motiv till ändringen

Generellt sett finns en stor efterfrågan på åtgärden, bland annat har ett stort antal investeringar gjorts inom animalieproduktionen och behovet bedöms vara stort under kommande år. Därför görs nu en förstärkning av insatsen. En del av förstärkningen är ett riktat investeringsstöd för djurens välbefinnande, för att genomföra de krav som kommer att gälla enligt Rådets direktiv (EG) nr 2001/88 av den 23 oktober 2001 om ändring av direktiv 91/630/EEG om fastställande av lägsta djurskydds krav vid svinhållning. Direktivet ställer krav på utformningen av spaltgolven vid slaktsvinsproduktion vilket i allmänhet kräver en ombyggnad av stallar. Den andra delen av åtgärden är en generell ökning av investeringsstödet beroende på åtgärdens stora efterfrågan. Dessutom överförs medel för biogas från denna åtgärd till motsvarande ändamål till åtgärd 311 Diversifiering till annan verksamhet än jordbruk.

Sammantaget innebär ovanstående ändringar att åtgärden ökar med ca 49 miljoner kronor som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Indikatorvärdena justeras till följd av ändrade finansiella förutsättningar som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Ändring av programtexten

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal företag som har fått stöd	6 700 ~~6 600~~ företag
	Total investeringsvolym, Mkr	15 000 ~~14 720~~ Mkr (M€ 1 667 ~~1 636~~)
Resultat	Ökning av bruttoförelägningsvärdet hos stödmottagare, Mkr	6 100 ~~6 000~~ Mkr (M€ 678 667)
	Antal företag som fått stöd som introducerar nya produkter och/eller ny teknik	2 020 ~~1 980~~ företag
Effekt	Ökning av arbetsproduktivitet, kr/helårsarbetskraft	541 900 ~~531 800~~ kr (€ 60 211 ~~59 089~~)
	Ökning av nettoförelägningsvärdet, Mkr	2 980 ~~2 925~~ Mkr (M€ 331 325)
	Ökning av antal årsverken (netto)	5 600 ~~5 500~~ årsverken
	Åtgärdens bidrag till att förhindra en klimatförändring, ton oljeekvivalent	116 000 ton

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Resultat	Åtgärdens bidrag till att förhindra klimatförändring, hektar över programperioden	30 600 ~~30 000~~ hektar
	Antal årsarbetsverken som utförs i förbättrad arbetsmiljö	5 100 ~~5 000~~ årsverken

	Antal djur som fått förbättrad miljö, djurenheter	245 000 ~~240 000~~ DE
Effekt	Åtgärdens bidrag till att förhindra en klimatförändring (116 000 ton oljeekvivalenter) uttryckt i ton CO ₂ ekvivalent	367 000 ~~360 000~~ ton CO ₂

Avsnitt i programmet: 5.3.4 Högre värde i jord- och skogsbruksprodukter

Åtgärdskod: 123

Motiv till ändringen

Intresset för åtgärden har hittills under programperioden varit mindre än vad som tidigare antagits. Programmets övergripande mål bedöms därför bättre kunna uppnås genom en omfördelning motsvarande 48 miljoner kronor i enlighet med promemorians kapitel 7 tabell 1.

Indikatorvärdena justeras till följd av ändrade finansiella förutsättningar.

Ändring av programtexten

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal företag som har fått stöd	630 ~~700~~ företag
	Total investeringsvolym, Mkr	2 400 ~~2 700~~ Mkr (M€ 266,7 ~~300~~)
Resultat	Ökning av bruttoförelägningsvärdet hos stödmottagare, Mkr	1 100 ~~1 200~~ Mkr (M€ 122 ~~133~~)
	Antal företag som fått stöd som introducerar nya produkter och/eller nya tekniker	190 ~~210~~ företag
Effekt	Ökning av arbetsproduktivitet, kr/helårsarbetskraft	483 200 ~~535~~ 700-kr (€ 53 689 ~~59~~ 522)
	Ökning av nettoförelägningsvärdet, Mkr	680 ~~750~~ Mkr (M€ 75,6 ~~83,3~~)

	Ökning av antal årsverken (netto)	1300 ~~1400~~ årsverken

Avsnitt i programmet: 5.3.5 Stöd till samarbete för att initiera nya produkter, processer och tekniker inom jordbruks- och livsmedelssektorn samt inom skogsbrukssektorn

Åtgärdskod 124

Motiv till ändringen

Intresset för åtgärden har hittills under programperioden varit betydligt mindre än vad som tidigare antagits. Ansvariga myndigheter har vidtagit flera åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen men intresset är fortsatt svagt. Programmets övergripande mål bedöms därför bättre kunna uppnås genom en omfördelning av resurser i enlighet med promemorians kapitel 7 tabell 1.

Sammantaget innebär omprioriteringar och neddragning att ca 129 miljoner kronor frigörs som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Ändring av programtexten

Åtgärden stängs för nya ansökningar

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal samarbetsinitiativ som fått stöd	35 ~~200~~ initiativ
Resultat	Ökning av bruttoförelägningsvärdet hos stödmottagare, Mkr	106 ~~600~~ Mkr (M€ 11,8 66,7)
	Antal företag som fått stöd som introducerar nya produkter och/eller nya tekniker	18 ~~100~~ företag
Effekt	Ökning av arbetsproduktivitet, kr/helårsarbetskraft	88 ~~100 500-~~ ~~000~~ kr (€ 9 789 55 556)
	Ökning av nettoförelägningsvärdet, Mkr	44 ~~250~~ Mkr (M€ 4,9 27,8)
	Ökning av antal årsverken (netto)	88 ~~500~~ årsverken

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Total investeringsvolym, Mkr	85 480 Mkr (M€ 9,4 53,3)

Avsnitt i programmet: 5.3.6 Infrastruktur som är av betydelse för utveckling och anpassning av jord- och skogsbruket

Åtgärdskod 125

Motiv till ändringen

Intresset för åtgärden har hittills under programperioden varit mindre än vad som tidigare antagits. Ansvariga myndigheter har vidtagit flera åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen men intresset är fortsatt svagt. Programmets övergripande mål bedöms därför bättre kunna uppnås genom en omfördelning av resurser i enlighet med promemorians kapitel 7 tabell 1.

Sammantaget innebär omprioriteringar och neddragning att ca 155 miljoner kronor frigörs som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Ändring av programtexten

Åtgärden stängs för nya ansökningar

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal verksamheter som erhållit stöd	390 2100 verksamheter
	Total investeringsvolym, Mkr	78 420 Mkr (M€ 8,7 46,7)
Resultat	Ökning av bruttofördlingsvärdet hos stödmottagare, Mkr	84 450 Mkr (M€ 9,3 50)
Effekt	Ökning av arbetsproduktivitet, kr/helårsarbetskraft	106 100 571 400 kr (€ 11 789 63 489)
	Ökning av nettofördlingsvärdet, Mkr	37 200 Mkr (M€ 4,1 22,2)
	Ökning av antal årsverken (netto)	65 350 årsverken

Kapitel i programmet: 5.4 Axel 2 Förbättra miljön och landskapet

Motiv till ändring

Rubriken för kapitlet ändras till Axel 2 Förbättra miljön och landskapet samt djurens välbefinnande då ny ersättningsform för att förbättra djurens välbefinnande införs under avsnitt 5.4.4.

Avsnitt i programmet: 5.4.3.3 Gemensamt för alla insatser under åtgärden miljövänligt jordbruk

Motiv till ändringen

Inom åtgärden kommer ett antal insatser att justeras utifrån de erfarenheter som vunnits under programmets första fem år. Sammantaget innebär omprioriteringar och neddragning att ca 413 miljoner kronor frigörs som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Ändringen innebär dessutom ett förtydligande. För ersättningsformer som omfattas av den dynamiska modellen finns två ersättningsnivåer beroende på om brukaren har valt att omfattas av den dynamiska modellen där ersättningsnivån vartannat år granskas och eventuellt korrigeras beroende av fluktuerande priser på insats och avsaluvaror eller om denne avstått från detta.

Med anledning av att insatsen 5.4.3.9 Miljöskyddsåtgärder stängs för nyanslutning justeras ett antal EU-gemensamma indikatorer.

Ändring av programtexten

Dynamiska modellen

Från och med år 2010 kommer stödmottagare med ingångna kontrakt inom någon av ovanstående ersättningsformer att kunna välja huruvida de vill ingå i systemet med revidering av ersättningsnivån vartannat år under återstoden av kontraktperioden, eller om de vill vara kvar i systemet med fast ersättning under hela kontraktperioden. **Detta innebär därmed att det för ersättningsformer som omfattas av den dynamiska modellen kommer att finnas två olika ersättningsnivåer.**

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål

Omfattning	Antal brukare som får ersättning för miljövänligt jordbruk	59 000 ~~60 000~~ brukare
	Totalt antal hektar jordbruksmark som får ersättning för miljövänligt jordbruk	3 100 000 ~~3 708 500~~ hektar
	Antal hektar jordbruksmark som täcks av åtminstone ett åtagande för miljövänligt jordbruk	2 300 000 ~~2 500 000~~ hektar
	Totalt antal åtaganden	123 000 ~~133 115~~ åtaganden
Resultat	Antal hektar som framgångsrikt brukas så att:	
	-biologisk mångfald och höga naturvärden bevaras	2 100 000 ~~2 310 000~~ hektar
	-marker inte växer igen eller överges	1 700 000 ~~1 701 000~~ hektar
	-markkvaliteten förbättras	960 000 ~~1 174 000~~ hektar
	-vattenkvaliteten förbättras	1 100 000 ~~1 239 000~~ hektar
	-klimatförändring förhindras	0 hektar**
Effekt	Åtgärdens bidrag för att minska förlusten av biologisk mångfald, procentuell förändring av FBI (farmland bird index)	20 procent
	Åtgärdens bidrag till att bevara jordbruksmark med höga naturvärden	250 000 hektar
	Åtgärdens bidrag för att förbättra vattenkvaliteten	1 100 000* ~~1 239 000~~
	Åtgärdens bidrag för att bekämpa klimatförändring	0**

* Insatserna påverkar läckaget, inte växtnäringsbalansen.

** Insatsernas bidrag i hektar eller Kton för att bekämpa klimatförändringen har inte varit möjlig att uppskatta utifrån tillgänglig vetenskaplig dokumentation.

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Resultat	Antal hektar som täcks av ett åtagande för miljövänligt jordbruk med målet att reducera riskerna vid användning av växtskyddsmedel	960 000 ~~1 200 000~~ hektar

Avsnitt i programmet: 5.4.3.4 Biologisk mångfald och kulturmiljövärden i betesmarker, slåtterängar och våtmarker

Åtgärdskod: 214

Motiv till ändringen

Mot bakgrund av översyn av förändring i kostnader (genomförandekostnader och inkomstbortfall) förknippade med genomförande av miljöåtagandet har ersättningsnivån för delinsatsen Fäbodbete justeras från 700 kr/ha till 900 kr/ha. Med anledning av detta ändras också ersättningstabellen.

Såväl odling som även utsättning och utfodring av fisk och kräftor i våtmarker kan skada syftet med våtmarken. Programtexten ändras för att möjliggöra att utsättning och utfodring av fisk och kräftor kan förbjudas. I ett eventuellt beslut om förbud ska behovet motiveras. Denna ändring gäller våtmarker anlagda från och med 2012.

Målet för delinsatsen Skötsel av våtmarker justeras utifrån de erfarenheter som vunnits hittills under programperioden. Därav ändras indikatortabellen.

Ändring av programtexten

Ersättning

Betesmarker	1	Betesmarker med allmänna värden	1 250 kr/hektar (€ 138,9)
	2	Betesmarker med särskilda värden som uppfyller villkoren för gårdsstöd	2 650 kr/hektar (€ 294,4)
		Övriga betesmarker med särskilda värden	3 850 kr/hektar (€ 427,8)
		Kompletterande skötselinsatser för hamling av lövträd	100 kr/styck (€ 11,1), max 2 000 kr /hektar (€ 222,2)
	3	Skogsbete	2 500 kr/hektar (€ 277,8)
	4	Alvarbete	1 400 kr/hektar (€ 155,6)
5	Fäbodbete	~~700~~ 900 kr/hektar (€ 66,7)	
	Fäbod i bruk	3 000 kr/hektar (€ 333)	

Slätterängar	6	Slätterängar med allmänna värden	1 450 kr/ hektar (€ 161,1)
	7	Slätterängar med särskilda värden som uppfyller villkoren för gårdsstöd	4 200 kr/ hektar (€466,7)
		Övriga slätterängar med särskilda värden☐	5 400 kr/hektar (€ 600)
		Kompletterande ersättning** för - Hamling av lövträd☐ - Efterbete - Lieslätter☐	- 100 kr styck (€ 11,1), max 2 000 kr/hektar (€ 222,2) - 700 kr/hektar (€ 77,8) - 7 000 kr/hektar (€ 777,8)
Våtmarker	8	Våtmark på åkermark*	4 000 kr/hektar (€ 444,4)
		Extra ersättning för inkomstförlust med avseende på skördebortfall	1 000 kr/hektar (€ 111,1)
	9	Våtmark på betesmark*	1 500 kr/hektar (€ 166,7)

* På delar av våtmarken som sköts som betesmark eller slätteräng kan även ersättning för denna skötsel erhållas.

** De tre kompletterande skötselinsatserna är möjliga att kombinera på samma skifte.

☐Top-up notifiering.

Våtmarker (marktyp 8 och 9)

Beskrivning av insatsen

- I vissa fall kan **utsättning, utfodring och** odling av fisk och kräftor förbjudas i våtmarken för att vidmakthålla en hög reningsförmåga eller för att gynna den biologiska mångfalden. Fisk och kräftor konkurrerar med andra arter som svarthakedopping (*Podiceps auritus*), och svarthalsad dopping (*Podiceps nigricollis*). Bottenätande fisk och kräftdjur kan även inverka negativt på reningsförmågan genom att de betar av vegetationen och rör upp sediment från botten.

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal brukare eller annan markförvaltare	38 000

	som får ersättning för bevarande av betesmarker och slätterängar	brukare
	Antal brukare eller annan markförvaltare som får ersättning för skötsel av våtmarker	~~3 000-2 000~~ brukare
	Antal hektar mark som får ersättning för bevarande av betesmarker och slätterängar	500 000 hektar
	Antal hektar mark som får ersättning för skötsel av våtmarker	~~10 000-11 300~~ hektar*
	Antal fäbodan i bruk som får ersättning	230 fäbodan
	Areal betesmarker och slätterängar, utpekade som Natura 2000-områden, som får ersättning för bevarande av betesmarker och slätterängar	70 000 hektar

Resultat	Antal hektar som framgångsrikt brukas så att:	
	- marker inte växer igen eller överges	500 000 hektar
	- areal betesmark med allmänna värden	260 000 hektar
	- areal betesmark med särskilda värden	180 000 hektar
	- areal slätterängar med allmänna värden	6 000 hektar
	- areal slätterängar med särskilda värden	6 000 hektar
	- areal alvarbeten	28 000 hektar
	- areal skogsbeten	20 000 hektar
	Antal hektar som bidrar till en förbättrad vattenkvalitet	~~10 000-11 300~~ hektar

Avsnitt i programmet: 5.4.3.5 Värdefulla natur- och kulturmiljöer i odlingslandskapet och renskötselområdena

Åtgärdskod: 214

Motiv till ändringen

Programmets mål för delinsatsen natur- och kulturmiljöer i renskötselområdena är väl uppnått med ca 125 % varför denna stängs för nyanslutning fr.o.m. 2012.

Målet för delinsatsen Natur- och kulturmiljö i odlingslandskapet justeras utifrån de erfarenheter som vunnits under programperioden.

Ändring av programtexten

Delinsatsen Natur- och kulturmiljöer i renskötselområden är inte öppen för nyanslutning fr.o.m. 2012

Indikatorer

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal brukare som får ersättning för att bevara natur- och kulturmiljöer i odlingslandskapet	12 500 ~~15 000~~ brukare
	Antal samebyar, samiska organisationer eller förvaltare som får ersättning för att bevara natur- och kulturmiljöer i områden präglade av renskötsel	200 byar etc.
	Antal hektar åkermark som får ersättning	600 000 ~~810 000~~ hektar
	Antal hektar mark som får ersättning för att bevara natur- och kulturmiljöer i områden präglade av renskötsel	2 500 hektar
	Totalt antal brukare som får ersättning för att bevara natur- och kulturmiljöer i odlingslandskapet och i områden präglade av renskötsel	12 780 ~~15 200~~ brukare
Resultat	Antal hektar åkermark som framgångsrikt sätt brukas så att natur- och kulturmiljöer bevaras	600 000 ~~810 000~~ hektar
	Antal hektar natur- och kulturmiljöer som framgångsrikt bevaras i områden präglade av renskötsel	2 500 hektar
Effekt	Landskapselement som får ersättning, uttryckt som index av omfattning år 2006	75 ~~100~~

Avsnitt i programmet: 5.4.3.6 Regionalt prioriterade ersättningar

Åtgärdskod: 214 och 216

Motiv till ändringen

Intresset för åtgärden hittills under programperioden har varit mindre än vad som tidigare antagits. Programmets övergripande mål bedöms därför bättre kunna uppnås genom en omfördelning av resurser i enlighet med promemorians kapitel 7 tabell 1.

Med anledning av att budgeten för Regionalt prioriterade ersättningar justeras, ändras också målet för delinsatsen Reglerbar dränering.

Ersättningsnivån för delinsatsen Rovdjursavvisande stängsel har visat sig vara allt för låg i förhållande till kostnaden för att uppföra ett stängsel. Den beräkning som låg till grund för ersättningsnivån när

den infördes i programmet 2010 byggde på att ett redan befintligt stängsel kunde förstärkas med flera trådar och därigenom fungera som ett rovdjursavvisande stängsel. Det har visat sig att detta i de flesta fall inte är möjligt då stängslet inte blir tillräckligt kraftigt för att hålla rovdjur ute. Uppförande av ett rovdjursavvisande stängsel som följer nuvarande rekommendationer från Viltskadecenter (SLU) innefattar bl.a. och att marken bereds innan ett nytt stängsel kan sättas upp, att kraftiga stängselstolpar används samt att uppsättning av rovdjursavvisande stängsel är mer arbetsintensiv än vad som tidigare har bedömts. Dessutom har kostnader för framför allt material ökat. Därför höjs ersättningen till 50 kr/m stängsel. Vidare är indikatorn för åtgärden felaktigt beräknad. detta tillsammans med ökad ersättningsnivå motiverar att målvärdet korrigeras.

På liknande sätt som för våtmarker kan det finnas anledning att i vissa specifika fall ersätta markägaren för hela den faktiska kostnaden för anläggning av fosfordamm om markägarens nytta av anläggningen är begränsad.

Ändring av programtexten

Schablonersättning för investering i reglerbar dränering. Ersättning utgår för investering i reglerbrunnar för att åstadkomma en högre grundvattennivå periodvis på åkermark. Prioriteringar bland ansökningarna kommer att ske bland annat utifrån jordens vattenledningsförmåga, förekomst av naturligt högt stående grundvattenyta eller tät jordlager på ett djup av en till tre meter samt utifrån fältlutning. Ansökan innehåller en projekteringsplan som beskriver vad som ska utföras och när så ska ske. Ersättning ges enligt schablon för kostnader för högst 1,5 speciella reglerbrunnar med reglerutrustning per hektar samt installation av dessa. Den totala ersättningen per brunn är 8 000 kr (€888,9). Ersättning ges enligt antaganden om standardkostnader enligt Artikel 53 kommissionens förordning (EG) nr 1974/2006. Regional fördelning av finansiella resurser för investeringar i reglerbar dränering liksom urval av ansökningar är indirekt riktade till nitratkänsliga områden. Målet är att ~~400 2-000~~ hektar åkermark ska förses med reglerbrunnar eller reglerdammar för att åstadkomma en hög grundvattennivå under programperioden.

Uppsättning av rovdjursavvisande stängsel.

Ersättning

50 ~~20~~ kr/löpmetr.

Ersättningen per löpmeter är beräknad utifrån material- och arbetskostnad utöver kostnaden för vanligt stängsel. En förebyggande åtgärd mot angrepp av rovdjur, såsom rovdjursavvisande stängsel, ger ökade möjligheter att varaktigt uppnå och behålla det nuvarande målet för ett rikt odlingslandskap såväl som målen för bevarande av stora rovdjur. Ersättning ges för skillnaden i kostnader för uppsättning av vanligt stängsel jämfört med rovdjursavvisande stängsel och ges enligt antaganden om standardkostnader enligt artikel 53 kommissionens förordning (EG) nr 1974/2006. Målet för insatsen är att **3 300 +300** hektar ska kompletteras med rovdjursavvisande stängsel.

Beskrivning av beräkningsmetoden och gjorda antaganden i samband med denna Miljöinvesteringar kan ersättas utifrån faktiska kostnader, eget arbete samt eget material enligt artikel 54 kommissionens förordning (EG) nr 1974/2006. Faktiska kostnader och övriga resurser, som t.ex. eget arbete, kan ligga till grund för ersättningen. Dock kan utbetalningen aldrig vara större än de faktiska kostnaderna. Endast kostnader som den behöriga myndigheten anser bidra till miljönytta är ersättningsberättigande. Ersättningen betalas ut mot rekvisition och uppvisande av fakturor och betalningsbevis. Ersättningen avser att kompensera mottagaren för de merkostnader som uppstår i samband med att en investering genomförs. Ersättningsens andel av stödberättigade kostnader kan variera mellan och inom olika typer av miljöinvesteringar. Ersättning motsvarar högst 90 procent av stödberättigade kostnaderna, i specifika fall kan undantag från detta göras. Sådana specifika fall kan vara vid vissa våtmarks- **eller fosfordamms**projekt som t.ex. initieras av länsstyrelse, kommun eller konsult och där markägarens nytta av våtmarken **eller fosfordammen** är begränsad. Ersättningen ska kunna uppgå till 100 procent av stödberättigande kostnader i dessa undantagsfall.

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal brukare som anlagt eller restaurerat våtmarker (åtgärdskod 216)	825 850 brukare
	Antal brukare som restaurerat betesmarker och slåtterängar (åtgärdskod 214 och 216)	650 brukare
	Antal brukare som har betesmark hägnad med rovdjursstängsel (åtgärdskod 216)	550 300 brukare
	Total investeringsvolym (åtgärdskod 216), Mkr	700 Mkr (M€ 77,8)

Resultat	Antal hektar som framgångsrikt brukats så att:	
	- biologisk mångfald och höga naturvärden bevaras	26 500-24 800 hektar
	- vattenkvaliteten förbättras	5 300 hektar
	- klimatförändring förhindras	0** hektar
	- markkvaliteten förbättras	0 hektar
	- marker inte växer igen eller överges	26 500-24 800 hektar
Effekt	Åtgärdens bidrag för att minska förlusten av biologisk mångfald, procentuell förändring av FBI (farmland bird index)	1 procent
	Åtgärdens bidrag till att bevara jordbruksmark med höga naturvärden	6 600 8-200 hektar
	Åtgärdens bidrag för att förbättra vattenkvaliteten	5 200 5-300 hektar
	Åtgärdens bidrag för att bekämpa klimatförändring	0** Kton

* Påverkar läckaget inte växtnäringsbalansen

** Insatsernas bidrag i hektar eller Kton för att bekämpa klimatförändringen har inte varit möjligt att uppskatta utifrån tillgänglig vetenskaplig dokumentation

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal hektar våtmarker som har anlagts eller restaurerats under programperioden (åtgärdskod 216)	5 200 5-300 hektar
	Antal hektar betesmarker och slåtterängar som har restaurerats under programperioden (åtgärdskod 214 och 216)	18 000 hektar
	Antal hektar betesmark hägnad med rovdjursstängsel (åtgärdskod 216)	3 300 1-300 hektar

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för modulerade medel för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal brukare som anlagt eller restaurerat våtmarker	275-250 brukare
	Antal brukare som har åkermark med reglerbar dränering	20 100 brukare
	Antal brukare som anlagt fosfordammar	1 000 brukare
	Total investeringsvolym för anlagda eller restaurerade våtmarker (åtgärdskod 216),	96,4 82 Mkr (M€ 10,7 9,1)

	Mkr	
	Total investeringsvolym för anlagda dammar (åtgärdskod 216), Mkr	50 Mkr (M€ 5,6)
	Total investeringsvolym reglerbar dränering (åtgärdskod 216), Mkr	4,8 ~~19,2~~ Mkr (M€ 0,5 ~~2,1~~)
Resultat	Antal hektar som framgångsrikt brukats så att:	
	- biologisk mångfald och höga naturvärden bevaras	1 000 ~~900~~ hektar
	- vattenkvaliteten förbättras	1 400* ~~2 900~~ hektar
	- klimatförändring förhindras	0 hektar
	- markkvaliteten förbättras	0 hektar
	- marker inte växer igen eller överges	1 000 ~~900~~ hektar
Effekt	Åtgärdens bidrag för att minska förlusten av biologisk mångfald, procentuell förändring av FBI (farmland bird index)	1 procent

* Påverkar läckaget, inte växtnäringsbalansen

Programspecifika mål för indikatorer för modulerade medel för perioden 2010-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal hektar våtmarker som anlagts eller restaurerats (åtgärdskod 216)	800 ~~700~~ hektar
	Antal hektar fosfordammar som anlagts (åtgärdskod 216)	200 hektar
	Antal hektar åkermark med reglerbar dränering (åtgärdskod 216)	400 ~~2 000~~ hektar

Avsnitt i programmet: 5.4.3.8 Minskade växtnäringsförluster från jordbruksmark

Åtgärdskod: 214

Motiv till ändringen

I syfte att öka anslutningen till delinsatsen kombination av fånggröda och vårbearbetning och därmed ytterligare reducera växtnäringsförlusterna höjs ersättningen med 100 kronor per hektar. Delinsatsen är den mest kostnadseffektiva vid en jämförelse med delinsatserna fånggröda och vårbearbetning varför denna prioriteras. Trots detta justeras målet för delinsatsen utifrån de erfarenheter som vunnits hittills under programperioden. Därav ändras indikator Tabellen.

Programmets mål för delinsatsen skyddszoner mot vattendrag är väl uppnått med ca 115 % varför denna stängs för nyanslutning fr.o.m. 2012.

Ändring av programtexten

Delinsats B Skyddszoner mot vattendrag är inte öppen för nyanslutning fr.o.m. 2012.

Ersättning

Den förslagna ersättningen är:
För odling av fånggröda 900 kr (€ 100)/hektar.

För vårbearbetning 500 kr (€ 55,6)/hektar.

För kombinationen av fånggröda och vårbearbetning på samma areal
~~1600 1500~~ kr (€ ~~177,8 166,7~~)/hektar.

För skyddszoner 3 000 kr (€ 333,3)/hektar.

Indikatorer

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal brukare som får ersättning för minskat kväveläckage	~~8 2 00 10-000~~ brukare
	Antal brukare som får ersättning för anlagda skyddszoner mot vattendrag	4 500 brukare
	Antal hektar mark som får ersättning för minskat kväveläckage	~~180 000~~ ~~240-000~~ hektar
	Antal hektar mark som får ersättning för anlagda skyddszoner mot vattendrag	9 000 hektar
Resultat	Antal hektar som brukas framgångsrikt så att växtnäringsförlusterna från jordbruksmarken minskar	~~189 000~~ ~~249-000~~ hektar
	Antal hektar som bidrar till en förbättrad vattenkvalitet	~~189 000~~ ~~249-000~~ hektar
	Antal hektar som bidrar till att markkvaliteten förbättras	~~189 000~~ ~~249-000~~ hektar
Effekt	Insatsernas bidrag till att förhindra klimatförändring	0 Kton*

	Minskat kväveläckage per år	1 700 ~~2-200~~ ton**

Avsnitt i programmet: 5.4.3.9 Miljöskyddsåtgärder

Åtgärdskod: 214

Motiv till ändringen

Som en följd av genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel ska medlemsstaterna se till att utrustning för spridning av bekämpningsmedel i yrkesmässig användning kontrolleras med jämna mellanrum. Direktivet ska genomföras i svensk lagstiftning december 2011. Detta innebär att villkoret om krav på användning av funktionstestad lantbruksspruta kommer utgöras av nationell lagstiftning och därmed inte kan ersättas inom insatsen. Ersättningsnivån sänks därför.

En sammantagen bedömning av insatsens måluppfyllelse samt den nu föreslagna sänkta ersättningsnivån leder till slutsatsen att insatsen bör stängas för nyanslutning från och med år 2012.

Beskrivningen av ersättningsberättigad areal ska korrigeras då begreppet uttagen areal sedan 2008 inte ingår i jordbrukspolitiken.

Ersättningen utgår även för arealer över 300 ha från och med år 2010 och programtexten ska därför korrigeras.

Ändring av programtexten

Insatsen stängs för nyanslutning fr.o.m. 2012.

Beskrivning

För att vara berättigad till ersättning ska alla följande villkor vara uppfyllda:

- Upprätta växtnäringsbalans för företaget.
- Fastställa kväveinnehållet i den flytgödsel som används i växtodlingen på företaget.
- Genomföra markkartering inklusive jordartsanalys av den åkermark som brukas av företaget.
- Använda biobädd eller annan godkänd påfyllningsplats/metod för lantbruksspruta.

~~Använda en funktionstestad lantbruksspruta.~~

Under rubriken beskrivning av beräkningsmetoden och gjorda antaganden i samband med denna, finns en mer detaljerad redogörelse över vad som måste utföras för att vara berättigad till

ersättning. Ersättningsberättigande areal är all åkermark med vissa undantag. Ersättning utgår inte för areal som sköts ekologiskt, ~~uttagen~~ areal med fleråriga industri och energigrödor, vall eller annan trädad mark. Jordbrukaren måste dock sköta all mark på företaget enligt villkoren för ersättningsformen med vissa undantag. Det behöver inte vara samma mark som ingår i åtagandet varje år. Åtagandet utformas som ett beslut.

Ersättning

Ersättningen är ~~220 250~~ kr (€ ~~24,4 27,8~~) per hektar mellan 0-50 hektar och ~~90 100~~ kr (€ ~~10 11,1~~) per hektar mellan ~~51 50~~ -300 hektar. För arealer över 300 hektar är ersättningen 50 kr (€ 5,6) per hektar.

Beskrivning av beräkningsmetoden och gjorda antaganden i samband med denna

Ersättningen till miljöskyddsinsatsen avser att kompensera mottagaren för de merkostnader som uppstår då de delar som är listade i avsnitt "Beskrivning" genomförs på företaget.

I kalkylerna har kostnader för investeringar, nedlagt arbete och intäktsbortfall schablonberäknats för ett företag. Kostnaderna som inte är arealberoende har slagit ut på 5 år och 50 hektar. Kostnader som ökar med ju större areal som ansluts har slagits ut per hektar och år. ~~Ersättning lämnas inte för mer än 300 hektar per brukare.~~

~~Växtskyddssprutan måste testas vartannat år. På kostnadssidan ingår avgift till testutföraren, transport, arbete förknippad med transporten till testplatsen och för rengöring av utrustningen innan test.~~

Indikatorer

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal brukare som får ersättning för miljöskyddsåtgärder	~~2 800 10 000~~ brukare
	Antal hektar mark som får ersättning för miljöskyddsåtgärder	~~315 000 600 000~~ hektar
Resultat	Antal hektar som framgångsrikt sätt brukas så att växtnäring förlusterna och riskerna vid användning av växtskyddsmedel minskar	~~315 000 600 000~~ hektar

	Antal hektar som bidrar till en förbättrad vattenkvalitet	315 000 ~~600 000~~ hektar
	Antal hektar som bidrar till att markkvaliteten förbättras	315 000 ~~600 000~~ hektar

Avsnitt i programmet: 5.4.3.10 Certifierad ekologisk produktion och kretsloppsriktad produktion

Åtgärdskod: 214

Motiv till ändringen

Förtydligande av tabell för ersättningsnivå.

Ändring av programtexten

Ersättning

Ersättningsnivåerna framgår av nedanstående tabell. För att vara berättigad till ersättning för del A måste hela växtodlingen inom insatsen vara ekologiskt certifierad.

	Certifierad ekologisk produktion (del A)	Kretsloppsriktad produktion (del B)	
	2007-2013	2007-2008	2009 och framåt
<i>Växtodling</i>			
Spannmål, proteingrödor, spånadslin, foderbetor, andra ettåriga grödor ~~utom vallgräs och vallbaljväxter~~	1 450 kr (€ 161,1)/hektar	975 kr (€108,3)/hektar	650 kr (€ 72,2)/hektar

Nytt avsnitt i programmet: 5.4.4 Ersättningar för att förbättra djurens välbefinnande

Motiv till nytt avsnitt 5.4.4.1

I enlighet med de regler som gäller för utformningen av landsbygdsprogram ska en kortfattad beskrivning av den nationella lagstiftningen ingå i programdokumentet. Ett nytt avsnitt som

beskriver den svenska djurskyddslagstiftningen införs. Beskrivningen omfattar de delar som är relevanta med hänsyn till de villkor som omfattas av den nya ersättningsform som introduceras till sugor för produktion av smågrisar enligt nedan.

Ny programtext

5.4.4.1 Svensk djurskyddslagstiftning - beskrivning av nationella bestämmelser på de områden som berörs av ersättning för djurens välbefinnande.

Den svenska lagstiftningen avseende djurskydd och djurens välbefinnande regleras genom djurskyddslagen (1988:534) och förordningar samt föreskrifter utfärdade av regeringen och myndigheter med stöd av lagen.

Svensk djurskyddslagstiftning syftar till att ge djuren en hög välfärdsnivå. Detta genom att på ett förebyggande sätt skydda djuren mot onödigt lidande och sjukdom. Bestämmelserna (2 och 4 §§ djurskyddslagen) anger därför också att djuren ska hållas och skötas i en god djurmiljö som främjar deras hälsa och ger dem djuren möjlighet att bete sig naturligt. I djurskyddsförordningen (1988: 539) återfinns förtydligande och preciseringar av bestämmelser i djurskyddslagen

Svensk djurskyddslagstiftning har utöver ovan nämnda grundkrav särskilda tillämpningsföreskrifter. När det gäller hållande och skötsel av grisar så återfinns dessa i 1 och 3 kap. Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:15) om djurhållning inom lantbruket m.m.. Dessa föreskrifter implementerar Rådets direktiv 2008/120/EG (fortsättningsvis benämns som ”direktivet”) men ställer i flera avseenden mer långtgående krav jämfört med direktivet.

Utöver djurskyddslagstiftningen finns också särskilda föreskrifter i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2003:71) om förebyggande åtgärder avseende zoonoser. Dessa syftar till att förebygga att zoonotiska smittämnen och sjukdomar sprids mellan djur och människor.

När det gäller de villkor som avses i denna ersättning så finns i viss mån lagstiftning som berör respektive villkor. Villkoren sträcker sig dock utöver de krav som ställs i så väl direktivet som i de nationella bestämmelserna (se även tabell.17.7).

För villkoret om planerad produktion finns ingen reglering i direktivet däremot finns viss reglering i de nationella bestämmelserna i det fall omgångsuppfödning tillämpas. Detta framgår av 1 kap 30 § (SJVFS 2010:15) som bl.a. anger följande: Vid omgångsuppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant före varje insättning av en ny

omgång djur. Vidare anges i 3 kap 17 § följande: ”I stallar för slaktgrisar med omgångsuppfödning och rekrytering från mer än en besättning får en stallavdelning bestå av högst 400 grisplatser. En stallavdelning med omgångsuppfödning av växande grisar ska vara utformad så att djuren kan tas till och från stallavdelningen utan att behöva passera via en annan stallavdelning.”

För villkoret foder och produktionsuppföljning finns reglerat i 3 § djurskyddslagen att djur ska ges tillräckligt med foder och att fodret vara av god kvalitet. Av 1 kap. 28 § (SJVFS 2010:15) framgår även att djur ska dagligen ges foder av lämplig struktur och att fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel. Motsvarande bestämmelser finns även i direktivet (artikel 3 punkt 6 - 7). Bestämmelserna ställer dock inte några särskilda krav på de olika åtgärder som ingår i detta åtagandet.

För villkoret vaccinering finns inga särskilda föreskrifter om att vaccinering måste ske vare sig i direktivet eller i de nationella bestämmelserna.

För villkoret skydd mot patogener finns inga allmängiltiga bestämmelser. Jordbruksverket kan dock i samband med ett utbrott av epizotiskt smitta, utverka särskilda föreskrifter med anledning av utbrottet.

För villkoret ansluten till salmonellakontrollprogrammet så är en sådan anslutning inte tvingande. Det saknas direktiv eller motsvarande EU-gemensam reglering inom detta område och nationellt är sådan anslutning frivillig. Det finns dock föreskrifter (SJVFS 2002:21) som måste följas för den som väljer att frivilligt ansluta sig till programmet.

5.4.4.2 Ersättning för djurens välbefinnande.

Motiv till införandet av ny ersättningsform

En grundförutsättning för en god djurvälstånd är att djuren är friska. Det förutsätter bl.a. att djuren hålls och sköts i miljöer med lågt smittotryck. Detta är också av stor vikt från folkhälsosynpunkt att medborgarna skyddas från smittämnen som kan överföras från djur till människa via direktkontakt eller via livsmedlen, fram för allt gäller det salmonella.

Sverige ser med stor oro från folkhälsosynpunkt på den utveckling som sker i världen när det gäller förekomst och spridning av multiresistenta bakterier (t.ex. MRSA). Det är därför ytterst viktigt att kraftfulla insatser görs för att minska användningen av antibiotika i djuruppfödningen. En grundförutsättning för det är att uppfödningen sker i lämpliga miljöer och på ett sätt som inte äventyrar djurens hälsa eller välbefinnande i övrigt.

Den ersättningsform som nu införs innebär att djurhållare med suggor för produktion av smågrisar kan erhålla ersättning om ett antal åtgärder genomförs. Åtgärderna går alla utöver vad som idag finns fastlagda genom EU-bestämmelser och i den nationella lagstiftningen. Dessa är också av sådan karaktär att de kan bidra till att visa på vägar att förbättra den praxis avseende skötseln och omvårdnaden av djuren som idag är allmänt förekommande i smågrisproduktionen.

På sikt bör insatserna sammantaget kunna bidra till en mer anpassad skötsel och omvårdnad av djuren som medför att en bättre följsamhet och anpassning till djurens naturliga behov och beteende kan fås. Ersättningen och de ingående insatserna bör även kunna på längre sikt bidra till ett bättre hälsoläge i besättningarna och ökat skydd mot smittor. Ersättningen bör därmed ha förutsättningar för att på sikt ha en positiv påverkan på djurens hälsa och välbefinnande. Förutsättningar finns också för att ersättning kan komma att få en gynnsam inverkan utifrån ett folkhälsoperspektiv.

Sammantaget motsvarar kostnaden för denna åtgärd ca 180 miljoner kronor för 2012 och 2013 som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Ny programtext

5.4.4 2 Ersättning för djurens välbefinnande

Åtgärden grundas sig på artikel 40 rådets förordning (EG) nr 1698/2005 samt artikel 27 kommissionens förordning (EG) nr 1974/2006.

Åtgärdskod: 215

Motiv för insatsen

Motiven för att ersätta frivilliga åtgärder för att förbättra välbefinnandet för suggor i grisköttproduktionen är flera. Det viktigaste är givetvis att ge suggorna en än mer anpassad skötsel och omvårdnad samt genom förebyggande åtgärder ge ett bättre skydd mot smittor än vad som krävs enligt lagstiftningen. En direkt effekt av detta förväntas bli ett bättre hälsoläge bland suggor och smågrisar och därmed ett minskat behov av användning av läkemedel och då särskilt antibiotika. Detta leder till att risken för utveckling av antibiotikaresistenta bakterier minskar vilket i längden har en positiv inverkan på både djurhälsa och folkhälsa. I en internationell jämförelse har Sverige en låg användning av läkemedel i grisproduktionen. En ytterligare reduktion av läkemedelsanvändningen är dock önskvärd med bakgrund av riskerna med antibiotikaresistens men också med hänsyn till att läkemedelsrester kan ge upphov till oönskade effekter i miljön. Det är dock inte någon enstaka åtgärd som möjliggör en sådan

reduktion utan det krävs en helhetsyn på produktionen. Ersättningen för djurens välbefinnande är en åtgärd för att säkerställa och ytterligare förbättra detta läge.

Ersättningen ska ses som ett stöd till ett produktionssystem och en djurhållning som bygger på följsamhet och anpassning till saggors naturliga behov och beteenden. Genom ersättningen skapas en miljö som ger förutsättningar för en god hälsa och välfärd för djuren och ett ekonomiskt utbyte likvärdig med den i "intensivare" system som bl.a. bygger på högre insats av läkemedel, högre rekrytering och färre insatta arbetstimmar. Den ekonomiska fördelen är framför allt långsiktig och gäller i första hand förutsättningar för en god folkhälsa. Nedan följer en kortfattad beskrivning av motiven för de enskilda insatserna som omfattas av ersättningsformen.

Frivilligt salmonellakontrollprogram

Anslutning till det frivilliga salmonellakontrollprogrammet innebär att risken för att grisar smittas och insjuknar i salmonella minskar, att behovet och användningen av antibiotika blir lägre och att risken för folkhälsan minskar.

Skydd mot patogener

Åtgärden syftar till att skydda djuren i en besättning mot patogener som inköpta djur kan föra med sig samt minska risken för sjukdomsspridning i besättningar med egen rekrytering av avelsdjur.

Foder och produktionskontroll

Optimal utfodring är en grundförutsättning för att hålla saggor i ett jämnt och gott hull. Magra saggor löper större risk att drabbas av bogsår vilket utgör ett lidande. Förutsättningarna för optimal utfodring förändras dock över tid i samband med att t.ex. djurmateriel, inhysningsformer och besättningsstorlek förändras. En systematisk uppföljning av utfodringen och saggans hull är därför av betydelse för att säkerställa alla enskilda saggors välfärd sett utifrån behovet av foder. Speciellt kring grisningen är detta viktigt då påfrestningen på saggan är stor bl.a. på grund av omställning vad gäller behovet av foder. Under en period av två veckor behöver saggan fyrdubbla sin foderkonsumtion. Under denna period är det av stort värde med en daglig kontroll av saggans allmäntillstånd och aptit för att kunna anpassa utfodringen till den individuella saggans behov. Utifrån standardnormen kan vissa saggor med fördel få mer foder eller en snabbare ökning av fodermängden medan andra med sämre aptit bör ges en lugnare utveckling.

Det som är ändamålsenligt att kontrollera dagligen är om saggorna ätit eller lämnat rester av tilldelat foder. Kontroll av att fodret håller förväntad kvalitet vad gäller näringsinnehåll, struktur och hygien är också viktigt men behöver inte göras lika ofta.

Det finns också ett starkt samband mellan noggrann produktionsuppföljning och god djurvälstånd.

Noggrann och systematisk uppföljning av produktionen är en nödvändighet för att få korrekt och tillräckligt snabb information för att kunna sätta in åtgärder i tid.

Planerad produktion

En av de viktigaste förutsättningarna för att uppnå en gott välbefinnande för djuren är att grisarna har en god hälsa. Därför är det viktigt att överföring av smittämnen mellan olika djurkategorier och mellan grisar av olika åldersgrupper begränsas så mycket som möjligt.

Med en planerad produktion där uppfödningen sker omgångsvis i väl sektionerade stallavdelningar, kan smittotrycket i besättningen hållas på en låg nivå och användning av därmed läkemedel begränsas.

Omgångsvis uppfödning innebär att djurgrupp/flock med individer av likartad ålder hålls i eget stall eller egen stallavdelning. Insättning av ny djurgrupp sker inom en begränsad tidsperiod och inte förrän stallavdelningen tömts helt och rengjorts noggrant mellan omgångarna. Det är också viktigt att stallavdelningen efter att den rengjorts står tom en viss tid ("tomtid"). Detta för att dels få en god upptorkning av stallets ytor men också för att få en avdödning av ev. smittämnen som kan finnas kvar i avdelningen även efter en noggrann rengöring.

En grundförutsättning är därför att tillräckligt med stallavdelningar finns att tillgå i besättningen och dessa kan rymma tillräckligt antal djur. Stallklimatet ska vara anpassade efter djurhållningsformen och de djur som hålls i avdelningen. Detta för att säkerställa djurens behov av termisk komfort. Stallavdelningarna ska också vara väl sektionerade så att luft inte kan strömma mellan olika avdelningar eller till en stallavdelning från ett utrymme som kan innehålla skadliga luftföroreningar eller smittämnen.

För att kunna tillämpa denna uppfödningsform krävs förutom de resurser som beskrivs ovan f.f.a. en noggrann planering och uppföljning av produktionsplanen samt att upprättade drifts- och arbetsrutiner följs.

Vaccinering

Vaccinering av sugor och gyltor innebär att risken för att de smittas och drabbas av sjukdom och lidande minskar. Behovet och användningen av antibiotika blir lägre och att risken för folkhälsan minskar.

Mål för insatsen

Insatsen ska bidra till att förbättra djurvälferden och hälsoläget i smågrisproduktionen. Målet för insatsen är att ca 77 000 suggor ska anslutas.

Beskrivning

För att vara berättigad till ersättning ska alla följande villkor årligen vara uppfyllda för alla suggor för smågrisproduktion som finns på företaget:

Besättningen ansluten till det frivilliga salmonellakontrollprogrammet
Skydd mot patogener
Foder- och produktionsuppföljning
Planerad produktion
Vaccinering

Under rubriken beskrivning av beräkningsmetoden och gjorda antaganden i samband med denna, finns en mer detaljerad redogörelse över vad som måste utföras för att berättiga till ersättning. Ersättningsberättigande djur är suggor i smågrisproduktion. Åtagandet utformas som ett beslut.

Varje år i åtagandeperioden ska antalet suggor för smågrisproduktion som man söker stöd för anmälas. Även suggor som finns på gården men som man inte söker stöd för ska skötas enligt villkoren för stödet. Det behöver inte vara samma antal suggor som ingår i åtagandet varje år.

Villkor som inte ersätts är tvärvillkor enligt rådets förordning (EG) nr 73/2009 samt villkor som framgår av avsnitt 5.4.4.1 En närmare beskrivning finns även angiven i avsnitt 17.7 i bilaga 7.

Område där ersättning kan beviljas

Hela landet

Målgrupp:

Producenter med suggor för smågrisproduktion

Ersättning

Ersättningen är 1 150 kr per sugga (€127,78). Ersättningen per sugga gäller både i besättningar med både smågrisproduktion och sinsugghållning och i suggringar vilket motsvarar 2 300 kr per djurenhet.

Beskrivning av beräkningsmetod och gjorda antaganden i samband med denna

Ersättningen för djurens välfärd avser att kompensera mottagaren för de merkostnader som uppstår då de delar som är listade i avsnitt "Beskrivning" genomförs på företaget.

I kalkylerna har kostnader för investeringar, nedlagt arbete och intäktsbortfall schablonberäknats för ett företag. Kostnaderna som inte är djurberoende har slagit ut på 5 år och en normalbesättning på 156 djur i besättningar med både smågrisproduktion och sinsugghållning. För suggringar har en normalbesättning på 800 djur i nav till suggring och 80 djur i satellit till suggring använts i kalkylen.

Frivilligt salmonellakontrollprogram

Det första villkoret är att besättningen ska vara ansluten till det frivilliga salmonellakontrollprogrammet. Detta innebär kostnader i form av en årlig avgift för att delta i programmet, kostnader för att ansöka till programmet samt kostnader för att uppfylla kraven som ställs i programmet. Kraven som ställs i salmonellakontrollprogrammet ger kostnader i form av material och arbete för följande: fritt från föremål och högt gräs runt stallar och foderanläggning, kontinuerlig bekämpning av skadedjur, besökare ska bära skyddskläder, regelbunden rengöring och desinficering av suggplatserna samt rengöring av gödselspridare.

Skydd mot patogener

Ersättningen baseras på kostnaden för den extra arbetstid som blir följderna av att djur hålls separat i en särskild byggnad, avdelning, utrymme eller box och med en skötsel som kräver särskilda rutiner för hygien. Kostnaden är beräknad för besättningar med inköpt rekrytering men bedöms vara den samma även för besättningar med egen rekrytering.

Åtgärden innebär att djuren hålls separat under en viss tid och på sådant sätt att smittämnen inte kan överföras till eller från djuren till besättningens övriga djur eller att smittvägar bryts mellan olika djurgrupper inom besättningen.

Besättningar som köper in rekryteringsdjur ska hålla dessa i separata utrymmen (karantän) under minst 3 veckors tid.

Besättningar med egen rekrytering har genom att inte köpa in djur skaffat sig en rutin som i flera avseenden ger samma skydd mot patogener som en karantänhållning.

Besättningar med både smågris- och slaktsvinsproduktion som föder upp rekryteringsdjur i egna boxar i slaktsvinsavdelningar ska hålla dessa gyltor i ett separat utrymme eller box utan gödselkontakt och utan möjlighet till direktkontakt med andra djurgrupper under minst tre veckor.

Producenter med smågrisproduktion med egen rekrytering ska hålla utvalda gyltämnen på liknande sätt.

Foder och produktionskontroll

Ersättningen baseras på kostnader för arbete och foderanalyser. Kontroll och justering av fodergivan efter suggans behov ska göras dagligen. Alla fodertråg ska kontrolleras, en notering görs av om det finns foder kvar eller om trågen är renslickade och fodertilldelningen anpassas därefter. I kontrollen av utfodringen ska dessutom ingå minst tre foderanalyser av egenskaper av betydelse för utfodringens kvalitet t.ex. foderstruktur (siktanalys), råproteinhalt och hygienisk kvalitet.

Hullbedömning av suggorna ska göras fyra gånger i varje grisningscykel (t.ex. vid avvänjning och vid inflyttning till grisningsboxen). Utfodringen ska anpassas till resultatet från hullbedömningen.

Produktionsuppföljning ska göras fyra gånger per år och minst omfatta följande resultatmått:

antal producerade grisar per årssugga
grisningsprocent
andel gyltkullar
antal avvanda grisar per kull

Planerad produktion

Djurhållaren ska upprätta en produktionsplan samt särskilda drifts- och arbetsinstruktioner som behövs för att följa produktionsplanen. Produktionsplanen ska bl.a. visa att minst 5 dagars tomtid erhålls i en stallavdelningen mellan varje djuromgång. Produktionsplanen ska löpande följas upp och uppdateras. Kostnaderna omfattar tidsåtgången för att ta fram den dokumentation som behövs enligt ovan samt för att löpande hålla dokumentationen uppdaterad.

Vaccinering

Vaccinering innebär att suggor och gyltor ska vaccineras mot rödsjuka, parvovirusinfektion och spädgrisdiarré. Detta ger upphov till kostnader för vaccin, sprutor och kanyler samt tidsåtgång.

Indikatorer

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal brukare som får ersättning för djurens välbefinnande	350 brukare
	Antal suggor som omfattas av ersättningen för djurens välbefinnande	77 000 suggor
Resultat	Antal brukare som får ersättning för djurens välbefinnande	350 brukare
	Antal suggor som omfattas av ersättningen för djurens välbefinnande	77 000 suggor

Avsnitt i programmet: 5.4.5 Icke produktiva investeringar

Åtgärdskod 216

Motiv till ändringen

Numreringen för avsnittet ändras då ny rubrik införs under 5.4.4.

Budgetmässigt görs en justering inom åtgärder motsvarande 43 miljoner kronor som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Avsnitt i programmet: 5.4.6 Icke produktiva investeringar - skog

Åtgärdskod: 227

Motiv till ändringen

Numreringen för avsnittet ändras då ny rubrik införs under 5.4.4.

Brukarna har visat ett begränsat intresse för delinsatsen Skogens mångfald. Detta tillsammans med svårigheter att introducera de skogliga åtgärderna gör att avsatta medel riskerar att inte förbrukas under programperioden. Däremot är anslutningen och efterfrågan på delinsatsen Ädellöv större än förväntat.

Mot bakgrund av detta omfördelas medel inom insatsen Icke produktiva investeringar – skog. Från delinsatsen Bevara och utveckla skogens biologiska mångfald omfördelas till delinsatsen Öka arealen ädellövskog. Vidare omfördelas också medel från delinsatsen Bevara och utveckla skogens biologiska mångfald till åtgärden 111 Kompetensutveckling, information och kunskapsspridning. Se vidare avsnitt 5.3.1.

Sammantaget innebär ovanstående ändringar till annan insats inom åtgärden och till annan åtgärd att ca 92 miljoner kronor omprioriteras som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Ändring av programtexten

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal skogsägare som får ersättning	5 000 ~~10 000~~ skogsägare

	Total investeringsvolym, Mkr	280 353 Mkr (M€ 31,1 39,2)
Resultat	Antal hektar som brukas för att bevara och utveckla höga natur- och kulturmiljövärden samt rekreativvärden i skogen.	19 000 ~~36 000~~ hektar
	Antal hektar som målklassas för att bevara och utveckla höga natur- och kulturmiljövärden samt rekreativvärden i skogen.	150 000 hektar

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2009-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Resultat	Antal hektar som brukas med stöd från schablonersättning för att bevara och utveckla skogsmark med höga natur- och kulturmiljövärden samt rekreativvärden i skogen	4 000 ~~6 000~~ hektar

Avsnitt i programmet. 5.4.6.2 Öka arealen ädellövskog

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal skogsägare som får ersättning	1 700 ~~1 000~~ skogsägare
	Total investeringsvolym, Mkr	143,5 ~~80,7~~ Mkr (M€ 15,9 8,9)
Resultat	Antal hektar ädellövskog som har skapats för att bevara höga naturvärden i skogen	4 500 ~~2 500~~ hektar

5.4.6 Gemensamt för alla insatser under åtgärden icke-produktiva investeringar - skog

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Se under insats 5.4.5.1 samt avsnitt 5.4.5.2	
Resultat	Antal hektar som framgångsrikt brukas så att:	

	- biologisk mångfald och höga naturvärden bevaras	27 500 ~~38 500~~ hektar
	- marker inte växer igen eller överges	0 hektar
	- markkvaliteten förbättras	0 hektar
	- vattenkvaliteten förbättras	0 hektar
	- klimatförändring förhindra	0 hektar
Effekt	Åtgärdens bidrag till att bevara och utveckla skogsmark med höga natur- och kulturmiljövärden	36 000 hektar
	Åtgärdens bidrag för att minska förlusten av biologisk mångfald, procentuell förändring av FBI (farmland bird index)	se under programspecifik indikator
	Åtgärdens bidrag för att förbättra vattenkvaliteten	0 hektar
	Åtgärdens bidrag för att bekämpa klimatförändring	0 Kton

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål

Effekt	Åtgärdens bidrag till att skapa ädellövskog med god eller mycket god potential att utveckla mycket höga naturvärden på lång sikt	2 700 ~~1 500~~ hektar
	Åtgärdens bidrag till ökad volym hård död ved	30 000 ~~240 000~~ m ³
	Åtgärdens bidrag till ökad areal äldre lövrik skog	12 600 ~~15 000~~ hektar

Avsnitt i programmet: 5.4.7 Gemensamt för alla insatser under åtgärden icke-produktiva investeringar -skog

Motiv till ändringen

Numreringen för avsnittet ändras då ny rubrik införs under 5.4.4.

Kapitel i programmet: 5.5 Axel 3 Diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden

Avsnitt i programmet: 5.5.1.1 Diversifiering till annan verksamhet än jordbruk

Åtgärdskod: 311

Motiv till ändringen

M.a.a. det nya förslaget i KOM:s tillämpningsförfordning (1974/2006) som främjar biogasproduktion kommer en förstärkning göras av åtgärd 311 med 35 miljoner kronor genom omfördelning från andra åtgärder där efterfrågan har varit lägre än vad som antagits.

För investeringar i biogasanläggningar underrättas Kommissionen i om undantag i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 av den 6 augusti 2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 87 och 88 i fördraget (allmänna gruppundantagsförordningen). Enligt denna förordning får stödnivån i normal fallet inte överstiga 45 % av de stödberättigade kostnaderna för miljöinvesteringar för att främja energi från förnybara energikällor. För små företag får dock stödnivån höjas med 20 procentenheter. För att förenkla görs dock samma ändring av programtexten under 5.5.1.2. Affärsutveckling av mikroföretag. Ändringen innebär samtidigt att den maximala stödnivån på 2 000 000 kronor som idag gäller tas bort.

Sammantaget bör programmets övergripande mål bättre kunna uppnås genom en omfördelning motsvarande 68 miljoner konor i enlighet med promemorians kapitel 7 tabell 1 och genom anmälan enligt allmänna gruppundantagsförordningen. Indikatorvärdet justeras till följd av ändrade finansiella förutsättningar.

Ändring av programtexten

Stödbelopp och finansiering

Gemenskapens medfinansiering av åtgärden kommer att uppgå till 45 procent av de stödberättigande offentliga utgifterna. Av det belopp som berättigar till stöd till företag för investeringar och inköp av externa tjänster får lämnas offentligt bidrag med högst 30 procent. Efter särskild prövning kan ytterligare högst 20 procentenheter beviljas till företag inom glest befolkade mindre gynnade områden i norra Sverige. **Dock gäller i hela landet för investering i biogasanläggningar och inköp av externa tjänster i anslutning till dessa att offentligt bidrag får lämnas med högst 45 procent av det belopp som berättigar till stöd.** För projektstöd får total offentlig finansiering lämnas med 20 till 100 procent av stödberättigande kostnader. Nationellt får beslutas om eventuella ytterligare begränsningar.

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål

Omfattning	Antal stödmottagare som fått stöd	2 800 ~~2 450~~ stödmottagare
	Total investeringsvolym, Mkr	2 230 ~~1 960~~ Mkr (M€ 248 ~~218~~)
Resultat	Ökning av bruttoförelingsvärde hos stödmottagare, Mkr	2 300 ~~2 000~~ Mkr (M€ 256 ~~222~~)
	Bruttoökning av arbetstillfällena till följd av stöd	4 200 ~~3 700~~ arbetstillfällena
Effekt	Ökning av nettoförädlingsvärdet, Mkr	1 500 ~~1 300~~ Mkr (M€ 167 ~~144~~)
	Ökning av antal årsverken (netto)	2 700 ~~2 400~~ årsverken

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Effekt	Ökning av antal företag med nya produkter eller tjänster	170 ~~150~~ företag

Avsnitt i programmet: 5.5.1.2 Affärsutveckling i mikroföretag

Åtgärdskod: 312

Motiv till ändringen

Som följd av regeringens förslag om särskilda satsningar på skogsnäringen görs en omfördelning till stöd för mikroföretag inom träförädling. Sågning och hyvling står för en stor del av den småskaliga träförädlingen men det finns även andra verksamheter såsom att ta fram specialsortiment eller nischprodukter.

Samtidigt omfördelas från åtgärdens budget till förmån för en ökning av biogasmedel i åtgärd 311 där medlen förväntas få en högre utnyttjandegrad och högre måluppfyllelse uppnås.

Intresset för åtgärden har hittills under programperioden varit större än vad som tidigare antagits. Därför ökas insatsens budget.

Programmets övergripande mål bedöms därför bättre kunna uppnås genom en omfördelning motsvarande ca 32 miljoner kronor i enlighet med promemorians kapitel 7 tabell 1. Indikatorvärdet justeras till följd av ändrade finansiella förutsättningar.

Ändring av programtexten

Stödbelopp och finansiering

Gemenskapens medfinansiering av åtgärden kommer att uppgå till 45 procent av de stödberättigande offentliga utgifterna. Av det belopp som berättigar till stöd till företag för investeringar och inköp av externa tjänster får lämnas offentligt bidrag med högst 30 procent. Efter särskild prövning kan ytterligare högst 20 procentenheter beviljas till företag inom glest befolkade mindre gynnade områden i norra Sverige. **Dock gäller i hela landet för investering i biogasanläggningar och inköp av externa tjänster i anslutning till dessa att offentligt bidrag får lämnas med högst 45 procent av det belopp som berättigar till stöd.** För projektstöd får total offentlig finansiering lämnas med 20 till 100 procent av stödberättigande kostnader. Nationellt får beslutas om eventuella ytterligare begränsningar.

Prioritering av insatser

I syfte att stödja utvecklingen av småföretag på landsbygden och ta tillvara den sysselsättnings- och omsättningspotential som finns inom skogsbruket ska en särskild satsning på träförädling göras.

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal mikroföretag med stöd som startat eller utvecklat sin verksamhet	3 600 ~~3 500~~ företag
Resultat	Ökning av bruttoförelingsvärde hos stödmottagare, Mkr	2 800 ~~2 700~~ Mkr (M€ 311 ~~300~~)
	Bruttoökning av arbetstillfällen till följd av stöd	5 200 ~~5 000~~ arbetstillfällen
Effekt	Ökning av nettoförädlingsvärdet, Mkr	1 930 ~~1 850~~ Mkr (M€ 214 ~~206~~)
	Ökning av antal årsverken (netto)	3 500 ~~3 400~~ årsverken

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Total investeringsvolym, Mkr	2 900 ~~2 800~~ Mkr (M€ 322 ~~311~~)
Effekt	Ökning av antal mikroföretag med nya produkter och tjänster	220 ~~210~~ företag

Avsnitt i programmet: 5.5.1.3 Främjande av turistnäringen

Åtgärdskod: 313

Motiv till ändringen

En omfördelning av resurser kommer att göras till förmån för de åtgärder där medlen har utnyttjats väl och som bättre bidrar till programmets övergripande mål. Med anledning av de omfördelningar som förekommer mellan åtgärderna i axel 3 kommer därför denna åtgärd att justeras med ca 75 miljoner kronor enligt promemorians kapitel 7 tabell 1. Indikatorvärdet justeras till följd av ändrade finansiella förutsättningar.

Ändring av programtexten

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal nya turistverksamheter som fått stöd	3 100 ~~3 500~~ verksamheter
	Total investeringsvolym, Mkr	2 500 ~~2 800~~ Mkr (M€ 278 ~~311~~)
Resultat	Ökning av bruttoförelingsvärde hos stödmottagare, Mkr	2 100 ~~2 400~~ Mkr (M€ 233 ~~267~~)
	Bruttoökning av arbetstillfällen till följd av stöd	3 900 ~~4 400~~ arbetstillfällen
	Ökning av antal turister	310 000 ~~350 000~~
Effekt	Ökning av nettoförelingsvärdet, Mkr	1 600 ~~1 800~~ Mkr (M€ 178 ~~200~~)
	Ökning av antal årsverken (netto)	2 900 ~~3 300~~ årsverken

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål

Typ av indikator	Indikator	Mål
Effekt	Ökning av antal företag inom landsbygdsturismen	190 ~~210~~ företag

Avsnitt i programmet: 5.5.2.1 Grundläggande tjänster för ekonomin och befolkningen på landsbygden

Åtgärdskod: 321

Motiv till ändringen

Under 2010 har efterfrågan på bredbandsmedel ökat i snabb takt och medlen är i stort sätt helt intecknade. Länen har uppmärksammat regeringen vid ett flertal tillfällen att det finns en oro över bristen på medel till bredbandsutbyggnad. Regeringens ansvar är att förbättra förutsättningarna för bredbandstillgång där marknaden brister. Detta föranledde regeringens beslut om att ge länen möjlighet att fördela om medel mellan åtgärder i axel 3 under en begränsad period. Möjligheten till omfördelning har resulterat i en total budgetökning på ca 118 miljoner kronor för bredband.

En ökad satsning på bredband kommer att göras genom att Landsbygdsprogrammet tillförs ytterligare 300 miljoner kronor. Indikatorvärdet justeras till följd av ändrade finansiella förutsättningar som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Sammantaget innebär ovanstående ändringar att åtgärden ökar med ca 420 miljoner kronor som framgår av promemorians kapitel 7 tabell 1.

Ändring av programtexten

Mål

Sverige ska ha bredband i världsklass.¹ En förutsättning för att möta kommande utmaningar såsom tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga är att det finns tillgång till bredband med hög överföringshastighet i hela landet.

Stödbelopp och finansiering

För de ytterligare medel som omfördelas eller tillkommer till bredband kommer gemenskapens medfinansiering av åtgärden ligga kvar på tidigare nivå, dvs. 45%.

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal aktiviteter som fått stöd	970 ~~500~~ aktiviteter
	Total investeringsvolym, Mkr	735 ~~378~~ Mkr (M€ 82 ~~42~~)

¹ Prop. 2009/10:193, s 34

Resultat	Befolkning på landsbygden som gynnas av förbättrad service	11 000 personer
	Ökad tillgång till bredband på landsbygden, personer	33 000 ~~17 000~~ personer
Effekt	Ökning av nettoförädlingsvärdet, Mkr	875 ~~450~~ Mkr (M€ 97 ~~50~~)
	Ökning av antal årsverken (netto)	1 500 ~~800~~ årsverken

Avsnitt i programmet: 5.5.2.2 Förnyelse och utveckling i byarna

Åtgärdskod: 322

Motiv till ändringen

En omfördelning av resurser kommer att göras till förmån för de åtgärder där medlen har utnyttjats väl och som bättre bidrar till programmets övergripande mål. Med anledning av de omfördelningar som förekommer mellan åtgärderna i axel 3 kommer därför denna åtgärd att justeras med ca 118 miljoner kronor enligt promemorians kapitel 7 tabell 1. Indikatorvärdet justeras till följd av ändrade finansiella förutsättningar.

Ändring av programtexten

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer för perioden 2007-2013

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal byar/lokala grupper som genomfört verksamhet	600 ~~1 200~~ byar
	Total investeringsvolym, Mkr	255 ~~490~~ Mkr (M€ 28 ~~54~~)
Resultat	Befolkning på landsbygden som gynnas av förbättrad service	35 000 ~~68 000~~ personer
	Ökad tillgång till bredband på landsbygden,	9 000 ~~17 000~~ personer
Effekt	Ökning av nettoförädlingsvärdet, Mkr	300 ~~600~~ Mkr (M€ 33 ~~67~~)
	Ökning av antal årsverken (netto)	500 ~~1 000~~ årsverken

Programspecifika indikatorer och kvantifierade mål

Typ av indikator	Indikator	Mål

Effekt	Antal boende på landsbygden år 2013	≥3,4 miljoner landsbygdsbor
	Ökning av antal företag med nya produkter och tjänster	80 ~~150~~ företag

Avsnitt i programmet: 5.5.2.4 Åtgärder i form av utbildning och information

Åtgärdskod: 331

Motiv till ändringen

En omfördelning av resurser kommer att göras till förmån för de åtgärder där medlen har utnyttjats väl och som bättre bidrar till programmets övergripande mål. Med anledning av de omfördelningar som förekommer mellan åtgärderna i axel 3 kommer därför denna åtgärd att justeras med ca 111 miljoner kronor enligt promemorians kapitel 7 tabell 1. Indikatorvärdet justeras till följd av ändrade finansiella förutsättningar.

Ändring av programtexten

Indikatorer

Kvantifierade mål för EU gemensamma indikatorer

Typ av indikator	Indikator	Mål
Omfattning	Antal ekonomiska aktörer som deltagit i aktiviteter som fått stöd	82 000 ~~105 000~~ aktörer
	Antal utbildningsdagar	160 000 ~~210 000~~ dagar
Resultat	Antal deltagare som fullföljt utbildningar	82 000 ~~105 000~~ deltagare

Kapitel i programmet: 5.6 Leader

Avsnitt i programmet: 5.6.2 Bildande av lokala utvecklingsgrupper

Motiv till ändringen

Endast redigering i text under rubriken "Tidsplan".

Ändring av programtext

Ändringen av programtexten genom att texten **Leaderområden och antal LAG-grupper** som har hamnat sist i andra stycket flyttas ned som rubrik till tredje stycket.

Kapitel i programmet: 11 Behöriga myndigheter och ansvariga organ

Motiv till ändringen

Vid införandet av ersättning för djurens välbefinnande 5.4.4. krävs mindre följdändringar i nuvarande text under avsnitten 11.1 Behöriga myndigheter och ansvariga organ som utsetts och 11.2 administrations- och kontrollsystem som kortfattat beskriver handläggningen och kontroller av det nu införda ersättningsformen

Ändring av programtexten

Avsnitt i programmet: 11.1 Behöriga myndigheter och ansvariga organ som utsetts

Prioritering, beslut i fråga om stöd samt godkännande och kontroll av betalningar

För insatsen bevarande av utrotningshotade husdjursraser **och ersättning för djurens välbefinnande** är det Jordbruksverket som registrerar och handlägger ansökningar samt genomför administrativa kontroller och beslutar om stöd och utbetalningar, medan länsstyrelserna utför de fysiska kontrollerna.

Avsnitt i programmet: 11.2 Administrations- och kontrollsystem

Kontroller

Fältkontroller inom axel 2 samt för vissa åtgärder inom axel 4 genomförs enligt förordning (EG) nr 1975/2006. För de åtgärder som omfattar miljövänligt jordbruk **och ersättning för djurens välbefinnande** kommer kontrollerna så långt det är möjligt att samordnas med de fältkontroller som genomförs avseende olika direktstöd.

Inom axel 2 och stöd för miljövänligt jordbruk **och ersättning för djurens välbefinnande** gäller att stödmottagaren ska uppfylla tvärvillkoren. Kontroll av tvärvillkoren genomförs enligt samma modell som gäller för direktstöden och som fastställs i regeringens förordning (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare, m.m.

Kapitel i programmet: 16 Tekniskt stöd**Avsnitt i programmet: 16.1 Tekniskt stöd****Motiv till ändringen**

Budget för tekniskt stöd, s.k. TA-medel ökas från 1060 miljoner kronor (118 M€) till 1155 miljoner kronor (128,3 M€). De ökade utgifterna ska täcka kostnader för administration av införande av en ny ersättning enligt avsnitt 5.4.4, ökade kostnader för åjourföring av blocklagd mark samt ökade kostnader för miljöutvärdering.

Ändring av programtexten**Stödberättigande utgifter för tekniskt stöd**

Sammanlagt kommer ca **1 155 +060** miljoner kronor (M€ **128,3 +18-**) att avsättas för tekniskt stöd under programperioden.

Kapitel i programmet: 17 Bilagor**Avsnitt i programmet: 17.2 Bilaga 2****Statsstöd– lista B**

Åtgärdskod	Åtgärd	Förenlighet med statsstödsreglerna	Varaktighet
311	Åtgärder för att diversifiera ekonomin på landsbygden	Stöd under denna åtgärd ges i enlighet med regelverket för stöd av mindre betydelse <i>För investering i biogasanläggning under denna åtgärd ges stöd i enlighet allmänna gruppundantagsförordningen.</i>	2007-2013
312	Stöd för affärsutveckling i mikroföretag	Stöd under denna åtgärd ges i enlighet med regelverket för stöd av mindre betydelse. <i>För investering i biogasanläggning</i>	2007-2013

		<i>under denna åtgärd ges stöd i enlighet allmänna gruppundantagsförordningen²</i>	

Kommentarer

311. Den ytterligare nationella finansieringen av åtgärden bedöms komma att ligga inom gränsen för stöd av mindre betydelse. För investering i biogasanläggning under denna åtgärd ges stöd i enlighet med vad som anges i kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 och den information som lämnats till Kommissionen.

312. Se 311.

Avsnitt i programmet: 17.3 Bilaga 3 Regionala skötselinsatser

Avsnitt i programmet: 17.3.2 Mångfaldssträda

Åtgärdskod: 214

Motiv till ändringen

Med anledning av att budgeten för regionalt prioriterade ersättningar justeras, ändras också målet för delinsatsen Mångfaldssträda

Ändring av programtexten

Mål för insatsen

Målet för insatsen är att ~~3 500 5 000~~ hektar mångfaldssträda ska anläggas och i Götaland och Svealands slättbygder.

Avsnitt i programmet: 17.3.3 Obärgad spannmålsskörd

Åtgärdskod: 214

Motiv till ändringen

Ersättning för obärgad spannmål i syfte att ge en positiv effekt på övervintrande flyttfåglar bör utökas från spannmål till att omfatta alla för ändamålet relevanta frögivande grödor.

---

² Kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 av den 6 augusti 2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras som förenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordningen), EUT L 214, 9.8. 2008, s. 3.

Ändring av programtexten

Motiv för insatsen

Insatsen ska bidra till att i första hand uppnå miljökvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv. Om hela fält lämnas med obärgad spannmålsskörd **eller andra för ändamålet lämpliga grödor** har det en mycket positiv effekt på övervintrande flyttfåglar som exempelvis hämpling (*Carduelis cannabina*), vinterhämpling (*Carduelis flavirostris*), grönfink (*Carduelis chloris*) och gulsparv (*Emberiza citrinella*).

Beskrivning

Ersättning lämnas för att skörden inte ska bärgas. Odlingen ska ske med sikte på god skörd och med normal utsädesmängd. Insatsen är inte knuten till vissa specifika skiften och omfattningen kan därför variera under åtagandeperioden. Brukaren måste ha sammanlagt minst 1 hektar obärgad spannmålsskörd **eller andra för ändamålet lämpliga grödor**. Den behöriga myndigheten kan även begränsa omfattningen samt begränsa på vilken mark som brukaren får söka ersättning. Insatsen kan inte kombineras med uttagen areal eller ersättningen för fånggrödor i enlighet med avsnitt 5.4.3.8.

Ersättning

3 900 kronor (€ 433,3) per hektar och år.

Beräkningsmetod och bakomliggande antaganden

Utgångspunkten är en jordbrukare som odlar spannmål **eller andra för ändamålet lämpliga grödor**. Ersättning lämnas för åtgärder som inte regleras av tvärvillkoren eller nationell lagstiftning.

Kostnaden för obärgad **spannmålsskörd eller andra för ändamålet lämpliga grödaor** består av inkomstbortfall och ökade kostnader i samband med efterföljande skörd.

Avsnitt i programmet: 17.3.12 Anläggning och skötsel av skydds-zoner på erosionsbenägen mark

Åtgärds-kod: 214

Motiv till ändringen

Med anledning av att budgeten för regionalt prioriterade ersättningar justeras ner ändras också målet för delinsatsen Anläggning och skötsel av skydds-zoner på erosionsbenägen mark.

Begränsningen av skyddszonens minsta storlek bör hanteras i det nationella regelverket i likhet med övriga begränsningar av jordbruksskiftens areal.

Ändring av programtexten

Mål för insatsen

Målet är att skyddszoner på erosionsbenägen mark ska omfatta **1 000** ~~5 000~~ hektar vid programperiodens slut.

Beskrivning

Ersättning lämnas för anläggning av en vallbevuxen zon eller mindre område vid ytvattenbrunnar eller i svackor på åkermark för att minska ytavrinningen samt fosforförlusterna via markens makroporer. Med åkermark menas i denna sammanhang mark som är lämplig att plöja och användas för växtodling eller bete. För att vara berättigad till ersättning måste skyddszonen sås senast under våren det första året i åtagandet. Skyddszonen får inte brytas förrän på hösten det sista året i åtagandeperioden. Att använda gödsel eller växtskyddsmedel på skyddszonen är inte tillåtet. ~~För att vara ersättningsberättigad måste skyddszonen minst omfatta 0,25 hektar.~~ Insatsen kan inte kombineras med en ersättning för vallodling på samma mark.

Avsnitt i programmet: 17.7 Tabellbilaga 7

Motiv till ny programtext

Vid införandet av ersättning för djurens välbefinnande infogas en motsvarande tabell som idag finns för miljövänligt jordbruk (tabellbilaga 17.6). I tabell 17.7 beskrivs villkoren för ersättningsformen i förhållande till nivån för vad som är tvärvillkor (EU-lagstiftning) och nivån för den nationella lagstiftningen samt vilka skötselvillkor för ersättningsformen som medför extra kostnader.

Ny programtext

Skötselvillkor	Tvärvillkor och nationell lagstiftning	Skötselvillkor enligt ersättning för djurens välbefinnande med extra kostnader
<i>Ersättning för djurens välbefinnande</i>		
Besättningen ansluten till salmonellakontrollprogrammet	Anslutning är frivillig. Utgör inte tvärvillkor	Besättningen måste vara ansluten. Tillämpa de regler som gäller vid anslutning.

Skydd mot patogener (karantän)	Generella bestämmelser finns inte. Utgör inte tvärvillkor	Besättningar som köper in djur ska hålla dessa i karantän och besättningar med egen rekrytering ska hålla rekryteringsdjuren i ett separat utrymme utan gödselkontakt och direktkontakt med andra djurgrupper under minst tre veckor.
Foder- och produktions uppföljning	Djur ska ges tillräckligt med foder. Fodret ska vara av god kvalitet. Djur ska dagligen ges foder av lämplig struktur. Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel. Utgör även tvärvillkor.	Kontroll och justering av utfodring och foderplaner ska göras dagligen. Minst tre foderanalyser ska göras årligen. Hullbedömning av suggor ska göras minst fyra gånger per grisningscykel Produktionsuppföljning ska göras minst fyra gånger per år
Planerad produktion	Det finns inga tvingande regler om att produktionen måste ske på detta sätt eller krav på någon form av produktionsplan. Däremot finns bestämmelser om att "noggrann rengöring" ska ske mellan varje djuromgång vid omgångsproduktion. Utgör inte tvärvillkor	Omgångsproduktion ska tillämpas för växande djur i besättningen. Upprätta en produktionsplan. Produktionsplanen ska vara anpassad så att minst 5 dagar för rengöring och tomtid finns mellan varje djuromgång växande djur. Upprätta drifts- och arbetsrutiner Kontinuerligt följa upp produktionen och stämma av denna mot produktionsplanen.
Vaccinering	Inga tvingande krav på vaccinering finns. Utgör inte tvärvillkor	Suggor och gyltor ska vaccineras mot rödsjuka, parvovirusinfektion och spädgrisdiarré

Kapitel i programmet: 17.8 Kartbilagor

Numreringen för bilagan ändras då ny bilaga införs under 17.7.

Kapitel i programmet: 17.9 Bilaga 9 Kommunikationsplan för det svenska landsbygdsprogrammet 2007-2013

Numreringen för bilagan ändras då ny bilaga införs under 17.7.

**Kapitel i programmet: 17.10 Bilaga 10 Finansiell plan
(bilaga till avsnitt 6 och 7)**

Motiv till ändringen

Numreringen för bilagan ändras då ny bilaga införs under 17.7. Detaljerade finansiella tabeller enligt kap 17.10 är under utarbetande. För beskrivning av de finansiella förändringarna av programändringen, se kap 7.

Ny programtext

Bilaga 9b

Tabell 6.2 enligt förordning (EG) nr 1974/2006 Finansieringsplan efter axel (i euro, hela perioden)

Bilaga 9d

Tabell 7 enligt förordning (EG) nr 1974/2006 Preliminär fördelning av landsbygdsutvecklingsåtgärder (i euro, hela perioden)

17.10.2 Fördelning av modulerade medel inom axel 2

Motiv till ändringen

Budgeten för *Reglerbar dränering* justeras på grund av svag anslutning. I motsvarande grad justeras budgeten och mål för *Anläggning av våtmarker* inom ramen för modulerade medel. Budget och mål för *Anläggning av våtmarker* inom den ordinarie budgeten justeras därefter i motsvarande omfattning. Den totala omfattningen av anläggning av våtmarker inom programmet kvarstår oförändrad.

Ändring av programtexten

Inom axel 2 kommer åtgärd 216 att förstärkas med modulerade medel i syfte att möta de utpekade utmaningarna. I tabellen nedan redogörs för fördelningen av modulerade medel inklusive svensk medfinansiering.

Fördelning av modulerade medel per utmaning för perioden 2010-2013 inom axel 2, åtgärd 216 (inklusive svensk medfinansiering)						
	Klima t	Energi	Vattenkvalite t	Biologis k mångfal d	Mjöl k	Totalt
<i>Anläggning av våtmarker</i>						

Miljone r kronor	27,3	0	41,7 ~~27,3~~	27,3	0	96,4 ~~82,0~~
Miljone r euro	3,0	0	4,6 ~~3,0~~	3,0	0	10,7 ~~9,1~~
<i>Anläggning av fosfordammar</i>						
Miljone r kronor	16,7	0	16,7	16,7	0	50,0
Miljone r euro	1,9	0	1,9	1,9	0	5,6
<i>Reglerbar dränering</i>						
Miljone r kronor	0	0	4,8 ~~19,2~~	0	0	4,8 ~~19,2~~
Miljone r euro	0	0	0,5 ~~2,1~~	0	0	0,5 ~~2,1~~
Totalt						
Miljone r kronor	44,0	0	63,2	44,0	0	151,2
Miljone r euro	4,9	0	7,0	4,9	0	16,8

5. Förväntade effekter av ändringen

Se avsnitt 3.

6 Förhållande mellan ändringen och den nationella strategin

Den föreslagna programändringen föranleder uppdatering av den nationella strategiska planen i tre avseenden. Nya textavsnitt om djurens välfärd kommer, där så bedöms nödvändigt, att föras in i strategidokumentet med anledning av att en ny åtgärd för djurens välbefinnande (åtgärd 115) införs. Vidare kommer de uppdateringar av indikatorer som programändringen medför att återspeglas i indikatortabellerna i den nationella strategin. Avslutningsvis innebär programändringen en viss justering av balansen mellan programmets axlar vilket också kommer att återspeglas i den nationella strategiska planen.

7 Finansiellt genomförande av ändringen

Med anledning av föreslagen programändring justeras den finansiella planen. I huvudsak består de finansiella justeringarna av:

- en neddragning av den nationella medfinansieringen motsvarande 225 miljoner kronor för att delfinansiera

- föreslagen sanktion mot Sverige med anledning av brister i blockdatabasen och i definitionen av betesmarkerna.
- I samband med beslut om den europeiska återhämtningsplanen erhöll Sverige under 2009 191 miljoner kronor. Dessa medel riktades mot bredbandsstrategin inom axel 3 (åtgärd 321). Regeringen beslutade i samband med budgetpropositionen 2010 att motsvarande belopp av den nationella medfinansieringen skulle sänkas. Denna finansiella justering verkställs i och med denna programändring.
  - Summan av dessa två ovanstående förändringar uppgår således till 416 miljoner kronor.
  - I syfte att finansiera ovanstående neddragningar av den nationella medfinansieringen kommer ett par åtgärder och insatser att stängas. Dessa är åtgärd 124 (Stöd till samarbete för att initiera nya produkter, processer och tekniker inom jordbruks- och livsmedelssektorn samt inom skogsbrukssektorn) och 125 (Infrastruktur som är av betydelse för utveckling och anpassning av jord- och skogsbruket) samt insats Miljöskyddsåtgärder inom åtgärd 214. Dessutom sänks budgeten för åtgärder 214 (Miljöersättningar inom jordbruket), 216 (Icke-produktiva investeringar på jordbruksmark) och 331 (Åtgärder i form av utbildning och information).
  - I tillämpningen av programmets har en viss flexibilitet tillåtits mellan åtgärderna inom respektive axel 1 och axel 3. Omfördelningen av medel mellan åtgärder inom respektive axel är ett uttryck för regionala prioriteringar och regionala variationer i ansökningstryck inom olika åtgärder. Dessutom görs omfördelningar i syfte att nå programmets mål. Dessa finansiella justeringar verkställs i och med denna programändring.
  - Enligt prognoserna för programmets utgifter kommer budgetutnyttjandet att vara mycket gott och endast begränsade resurser kommer att finnas kvar utnyttjade vid programmets slut. I syfte att förhindra att medel finns kvar utnyttjade vid programperiodens slut, föreslås ett antal nya satsningar inom programmet. Dessa nya satsningar finansieras således genom en omfördelning från åtgärder där efterfrågan på medel varit lägre än förväntat och där det ekonomiska utrymmet därför finns att finansiera sådana nya satsningar.
  - En ny åtgärd 215 (Stöd för djurens välbefinnande) föreslås införas och motsvarar 180 miljoner kronor för åren 2012 och 2013.
  - I syfte att öka tillgången på bredband i Sveriges landsbygder förstärks den nationella medfinansieringen av programmet med 300 miljoner kronor. Dessa medel tillförs åtgärd 321 (Grundläggande tjänster för ekonomin och befolkningen på landsbygden).

Nettoeffekten av ovanstående ändringar är att den nationella medfinansieringen till programmet sänks från 18 796 miljoner kronor till 18 680 miljoner kronor.

Nedanstående tabell redovisar programmets budgetförändringar. Tabellen förtydligar och sammanfattar alla ändringar per åtgärd och per axel samt orsaken till ändringen. Denna tabell återfinns inte i själva programdokumentet utan är en sammanfattning av programmets tabell 6.2 och 7 i bilaga 9b respektive 9d. Uppdaterade versioner av tabell 6.2 och 7, med den information som anges i nedanstående tabell, kommer att ingå i det slutliga programändringsdokumentet.

Tabell 1 Programmets budgetförändringar

Åtgärds kod	Åtgärdsnamn	Budgetförändr., mnkr	Varav:	mnkr
Axel 1				
111	Kompetensutveckling (5.3.1)	130,6	-skogl. kompetens	52,5
			- insatser för våtmarker	20,0
			- småsk. livsmedelsförädling	35,0
			- säkrare växtskydd	11,0
			- djurens välbefinnande	10,0
			- utrotn. husdjursraser	2,0
112	Startstöd (5.3.2)	65,0	- överföring från åtg. 123	48,0
			- överföring från åtg. 124	17,0
121	Modernisering (5.3.3)	49,0	- generell ökning	24,0
			- djurens välbefinnande	30,0
			- överföring till åtg. 311	-5,0
123	Förädlingsstöd (5.3.4)	-48,0	- överföring till åtg. 112	-48,0
124	Stöd till samarbete (5.3.5)	-128,6	- överföring till åtg. 112	-17,0

			- överföring till åtg. 121	-24,0
			- besparing	-87,6
125	Infrastruktur (5.3.6)	-154,8	- överföring till åtg. 111	-58,0
			- överföring till åtg. 121	-30,0
			- överföring till åtg. 511	-8,0
			- besparing	-58,8
Total budgetförändring axel 1		-86,8		
Axel 2				
214	Miljöersättningar (5.4.3)	-413,0	- överföring till åtg. 215	-180
			- överföring till åtg. 511	-40
			- Miljöskydds åtg. (5.4.3.9) stängs	-106,0
			-RPE (5.4.3.6), besparing	-87,0
215	Stöd för djurens välbefinnande (ny)	180,0	- överföring från åtg. 214	180,0
216	Icke-produktiva investeringar (5.4.3.6)	-43,0	- överföring till åtg 111	-20,0
			- besparing	-23,0
227	Icke-produktiva investeringar skog (5.4.5)	-52,5	- överföring från insatsen Skogens mångfald (5.4.5.1)	-39,0
			- överföring till insatsen Ädellövskog (5.4.5.2)	39,0
			- överföring från insatsen Skogens mångfald (5.4.5.1) till åtg. 111	-52,5
Total budgetförändring axel 2		-328,5		
Axel 3				

311	Diversifiering (5.5.1.1)	68,3	- biogas från åtg. 121	5,0
			- biogas från åtg 312	30,0
			- överföring från åtg. 313	33,3
312	Affärsutveckling i mikroföretag (5.5.1.2)	31,5	- överföring från åtg 313	41,5
			- överföring till åtg 312, biogas	-30,0
			- skogligt företagande	20,0
313	Främjande av turism näringen (5.5.1.3)	-74,8	- överföring till åtg 311	-33,3
			- överföring till åtg 312	-41,5
321	Grundläggande tjänster (5.5.2.1)	417,7	- överföring från åtg 322	117,7
			- nya medel in i programmet för bredband	300,0
322	Byutveckling (5.5.2.2)	-117,7	- överföring till åtg 321	-117,7
331	Kompetensut- veckling (5.5.2.4)	-110,6	- överföring till åtg 312	-20,0
			- överföring till åtg 511	-37,0
			- besparing	-53,6
Total budgetförändring axel 3		214,4		
511	Tekniskt stöd (16.1)	85		85
Netto för programmet:		-116		

De ovanstående finansiella förändringarna påverkar programmets axelbalans genom att axel 3 ökar och axel 1 och 2 minskar något. I tabellen nedan redovisas hur axelbalansen i programmet ändras:

Tabell 2 Budgetfördelning

	Budgetfördelning innan ändring		Budgetfördelning efter programändring	
	Av totala budgeten, %	Av EJFLU, %	Av totala budgeten , %	Av EJFLU, %

Axel 1	15,9	17,1	15,7	16,9
Axel 2	65,1	64,7	64,4	64,1
Axel 3	9,6	9,7	10,2	10,3
Axel 4	6,5	5,4	6,7	5,4
TA-medel	2,9	3,0	3,2	3,3

8 Övervakningskommittén

Den övergripande inriktningen på programändringen diskuterades vid övervakningskommitténs möte i juni 2011. Vid övervakningskommitténs möte den 5 oktober 2011 diskuterades programändringen i detalj och kommittén tillstyrkte då ändringsförslaget. //Den sista meningen kan komma att ändras beroende på hur behandlingen i ÖK utfaller//.